

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani
a treia-oraă 10 bani.

La Crăciun.

Deodată cu sosirea sărbătorilor Nașterii Mântuitorului nostru Isus Cristos, a strălucit în casele poporului nostru o rază de lumină mângâitoare, care ușurează pe un moment suferințele asupritoare de pe sufletul blândului și mult încercatului popor român.

Sărbătorile Crăciunului pentru noi Români, sunt sărbătorile cele mai dore și cele mai iubite; pentru-că de aceste sărbători sunt legate o mulțime de frumoase obiceiuri strămoșești, la cari noi ținem cu cea mai mare sfințenie. Obiceiurile noastre strămoșești sunt podoaba noastră, cu cari ne mândrim și cari ne servesc spre cinste.

„Veacuri triste ntunecoase” . . . — cum zice poetul, — au trecut peste poporul nostru și n’au fost în stare să scoată din casele și colibeale țaranului român obiceiurile lui atât de iubite și cari atât de adânc sunt înrădăcinate în inima și în sufletul lui.

Dacă poporul nostru n’ar fi ținut cu atâta sfințenie la biserica sa, la Evanghelia și învățăturile Mântuitorului și la obiceiurile noastre strămoșești, astăzi am fi pradă oligarhiilor turbate, cari veacuri dearândul au tăbărit și tăbăresc asupra noastră, ca să ne sfășie și să ne nimicească. Căci ținta și scopul celor ce au lucrat și lucră la nimicirea noastră a fost și ieste, ca să ne desfacă de legile noastre bisericesti și cu acelea de limbă și de datinile noastre străbune. Pentru-că știut ieste, că cel ce-și părăsește biserica sa, își părăsește totodată și obiceiurile sale strămoșești și cel ce să lapadă de toate acestea, să lapadă de neamul și sângele său.

Neamul românesc din patria aceasta, deși prigonit și asuprit în chipul cel mai sălbabic, ba și împedecat pe toate căile ca să nu să poată desvolta și lumina, totuși astăzi cu drag și în ciuda tuturor asupritorilor noștri, trăiește și va trăi totdeauna. De aceea și putem zice cu poetul:

Oă nici timpurile grele,
Nici vandalul cel păgân,
N’a curmat zilele mele.
Căci am fost ori când Român,
Și-ori cât timp Român voi fi
Nu mă tem că voi fi peri.

În sărbătorile Crăciunului, moșneagul cel bătrân cu spinarea gârbovă de povara anilor, chiar și din cele mai ascunse și depărtate văi ale munților, răzământându-se pe toiagul său, cu multă sârguință și dragoste, străbate prin omeți de zăpadă, ca să ajungă la Maica biserică, unde în zile de sufe-

rință și de grea încercare, a primit mângâiere sufletească, prin glasul Evangheliei Domnului, — și acolo cu evlavie cuvenită ascultă cântarea bisericească: „Hristos să naște, măriți-l, Hristos pe pământ, înălțați-vă!”

La sărbătorile Crăciunului atât în sufletul moșneagului cât și în sufletul fiecărui creștin, până și la copii, e închipuită peștera și ieslea din Vitfleem, unde s’a culcat și s’a smerit cel mai mare binefăcător al neamului omenesc.

Datori suntem cu iubire și mulțumită Celui ce s’a zmerit pentru noi.

Datori suntem cu mulțumită și recunoștință, celui ce atâtea veacuri dearândul ne-a dat tărie sufletească și ajutor, de am putut sta împotriva luptătorilor, cari au luptat contra bisericii și a așezămintelor noastre, cu scop de a ne sugruma.

Mulțumită se cuvine Celui Preaînalt, mai ales acum la sărbătorile Crăciunului, când sărbăm ziua începerii mântuirii noastre, pentru-că ne-a ajutat de am putut să ne păstrăm până acum ceea-ce avem noi mai scump: biserica, limba și datinile noastre strămoșești.

Dacă cercăm istoria bisericii noastre, apoi vedem, că din toate popoarele cari au primit învățăturile Evangheliei Mântuitorului, nici un popor n’a îndurat atâtea suferințe pentru biserică și legea străbună, cât a suferit credincioșii bisericii noastre. Și toate acestea, ca să ne înstrăineze, nu atât de biserică cât mai mult de limba și obiceiurile noastre, atât de scumpe și atât de sfinte pentru neamul nostru.

Până când alte popoară au luptat cu toate armele posibile, ca să cucerească biserici, să nimicească popoară și limbi, până atunci poporul nostru a stat ca o stâncă de granit în jurul bisericii sale, suferind fără motiv toate atacurile dușmanilor bisericii și ale neamului nostru.

Am fost atacați fără ca să atacăm, și am suferit fără ca să răspundem măcar atacurilor; ba am urmat zisa Evangheliei, că: am dat cu pâine în cel-ce a dat în noi cu pietri. Cu avutul și sângele nostru adecă nu am lăsat să piară, pe cel-ce voia să ne omoară.

Și cu toate acestea, spre bucuria noastră putem zice, că biserica noastră națională față de valorile prin cari a trecut și față de împrejurările de astăzi, e la o desăvârșire destul de mulțumitoare și numai ei, bisericii, avem ca să-i mulțumim că noi mai trăim ca popor pe locurile acestea, pe unde ne-au adus străbunii noștri Romani.

O îndoită bucurie simțim deci în aceste zile, când după atâtea suferințe putem sărbăda Nașterea Domnului ca Români și ca fiii credincioși ai bisericii noastre naționale.

Cu tot mai mare speranță în viitor, uitând pe un moment atât suferințele trecutului cât și cele de acum, dorim din dragă inimă tuturor cetățenilor noștri: *Sărbători ferice!*

Bravii Galațeni. Nici gloanțele fiarălor, nici demenirile câtorva rătăciți țărători la piciorale sătosului de sânge românesc, n’au înfrânt sufletul tare al bravilor Galațeni. Joia trecu, pretorul Bistray s’a prezentat de non la Gați, ca „să facă” alegere de primar. Și de da asta a candidat numai pe cei vânduți necutului. Poporul român de-acolo i-a dat însă oție bună: *Nici unul dintre alegători nu a prezentat la cancelarie, așa că împintatul a trebuit să-și ia catrafusele și să pleceplouat înapoi, fără ca să poată „face” aleg.*

Bravo Galațeni!

Au s’a isprăvit cu comedia? Întrebat de redactor al ziarului „Pester Lloyd”, ministrul președinte Khuen Hedervary, a vorșit despre chestia Românilor, spunând, că țativatele de pace începute cu câți-va repintanți ai Românilor, au fost întrerupte pen motive cunoscute, dar că totuși aș zisațiune a guvernului spre înțelegerea cu Roui nu poate fi considerată ca înormăă. Guvernul maghiar are cea mai mare bupință (— în formă de gloanțe, ca la Ga —) pentru dorințele cetățenilor maghi Ministrul a terminat zicând, că nu se sfisă declare fără încunjur, că e totde gata să reia tratativele cu Români, călin partea lor se va arăta aceasta doru

Târgul e deschis, dară cine se prezintă?

O recompenză meritată. Între prietenii n din străinătate locul de frunte îl ocupă Earl Seton Watson. El a entreerat toate țile locuite de naționalități, ca să se egă în persoană de felul, cum guvernele esă zdrobească mai ales pe Români și pvaici. Rodul experiențelor lui l-a depus și multe articole, publicate în ziare en-și, dar mai ales în cartea sa „*Racial ems in Hungary*”, (Probleme de rasă țigaria) pentru care a fost injurat țigă- de gazetele jidano-maghiare. Pentru aceasta a fost numit de universitatea xford (Anglia) *doctor litterarum*.

În curând Seton Watson, va publica o carte: „*Corruption and Reform in rary, a study in electoral practice*” pție și reformă în Ungaria, un studiu operațiunile electorale), în care arată fărădelegile săvârșite de guvern la ale-

gerile pentru dietă. Urletele, în cari va izbugni presa din Budapesta, vor stârni de sigur multă greață la popoările europene, dar și milă pentru biata noastră țară.

Conferențele de partid trebuie numai anunțate, iar slujbașul, căruia i le-ai anunțat, nu le poate opri să le țină. La 4 Aprile din anul acesta, partidul național german din Banat a anunțat o conferință în Sânmiclăușul-mare. Notarul a oprit adunarea. Nemții însă nu s'au lăsat și-au ținut conferința. Notarul le-a dat o amendă (pedeapsă). Avocatul lor, Dr. Nestor Opreanu, a făcut recurs la vice-comitele, carea nu le-a făcut dreptate. Atunci a făcut recurs la ministrul de interne. Acesta a hotărât: Pe temeiul §. 104 din artic. de lege 33 din 1874 conferențele de partid se pot ține, fără ca să poată fi oprite. Ele trebuie numai anunțate.

Să-i fie rușine! Primarul sas din Mediaș, dl Fr. Theil a ținut o conferință despre „Politica comunală săsească”. După-ce se văicărește în fel și'n chip, că noi Români cumpărăm, cu contract, nu cu diplome nincoase dela regi, pământ dela Sași, are îndrăzneala să ceară ajutorul statului contra noastră, zicând:

„In situația aceasta tristă e numai ăresă să ne gândim, oare puterea de stat n'a lua măsurile necesare pentru a-i coloniza pe Români în alte ținuturi, spre pildă în ținuturi deja romanizate, pentru a nu pune premară stavilă dezvoltării noastre“....

Adecă o venitură de ieri răvne la viața de paraziți privilegiați, cerând, e noi stăpânii din timpuri necunoscute ai acestui pământ să fim jefuiți de avuții noastre de dragul unor stărpituri neputincioase! Să-i fie rușine!

Reorganizarea armatei. O foaie din Budapesta află, că în conferențele mare ținute sub președenția Monarchului, s'auat următoarele hotărâri: Se vor înființa regimente nouă de artilerie. Va fi spor și artileria de cetate, precum și trupe de geniu. La infanterie se vor face mari îmbunătățiri. Numărul soldaților și subofițerilor va sporii din cauza serviciului de doi ani. Artileria va fi organizată după sistemul statelor. Serviciul de tren va fi reorganizat.

Principele Franz Ferdinand în țara noastră. Principele nostru moștenitor e vorba să o viziteze la curtea împăratului rusesc din Petersburg. Vizita asta socotită ca un semn bun al apropierii între împărăția noastră și țara. Se știe, că de când cu alipirea Bosșii Herțegovinei la Austro-Ungaria, se căsăseră legăturile între cele două state.

La Petersburg, unde se fac mari pregătiri pentru această vizită, primirea va fi călduroasă.

Îi prăpădim! Pe cine? Pe bieții maghiari! Așa se văicărește patriotul Iosif de într-o scrisoare deschisă, pe care o adăugăm dlui Dr. Emil Babeș, „capul modelelor români”. Noi Români din Ardeal îi învingem pe Maghiari. Dela 1850 până la 1900 maghiarimea ardeleană și cea din ținuturile vecinate a pierdut 298 comune în folosul Românilor. Averea Românilor a sporii în bani cu 97 milioane; iar câștigul curat trece de 8 milioane. Chestiunea națională

ardeleană zice, că nu se poate rezolva pe cale politică, ci numai socială și economică. Trebuie o anchetă (cercetare) din partea dietei, care să se înțeleagă cu delegații celor „trei limbi” — Sașii, Maghiarii și Săcii? — dar la nici un caz Românilor să nu li-se facă concesiuni nouă!

Se tem, de ce ar trebui să fie la noi! Suntem încă tot prea săraci, tot prea puțini și jertfim și acum prea puțin pentru școalele noastre. Numai cu jertfe de zece ori mai mari decât cele de până acum și cu o muncă culturală și economică înzecită vom putea ajunge să zicem: nu ne mai temem, că dușmanul ne va mai putea slăbi, luându-ne bunurile noastre. Căci noi nu luăm dela nimeni nimic, nici n'am trăit ca insecte parazite pe acest pământ al nostru.

Cătră stimații noștri cetitori.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și al cetitorilor noștri, „Foaia Poporului” împlinește 18 ani de existență. A fost dela înființare și până în prezent steagul pururea sus ridicat al luptei poporului, al apărării drepturilor noastre, al deșteptării conștiinței naționale. Fără să fie pusă vre-odată în slujba vre-unel sau a mai multor persoane, nici chiar pe timpul, scurt de altminteri, când proprietarul tipografiei ei afunse să fie un străin, ea a ținut să reprezinte și să propage, în marginile ei modeste, principiile de luptă și speranță într'un viitor național mai bun, după-cum se află de-puse în programele partidului nostru național-român, uncul for chemat să hotărască felul și mijloacele de luptă ale națiunii noastre române dela țările coroanei Sfântului Stefan.

Pururea convins despre însemnătatea cea mare a unel folosite destinate pentru poporul nostru dela țară și pentru meseriașii dela orașe, am ținut totdeauna și păstrăm foata de amestecul discuțiilor personale, luând chiar măsurile, pentru noi nu chiar plăcute, ca să ținem paginile foii totdeauna curate, propovăduind totdeauna ascultarea de hotărârile căpeteniilor noastre, dragostea de biserică și școala românească, iubirea instituțiilor noastre culturale și economice, scurt: tot ce e chemat să ne întărească în lupta națională, tot ce ne poate grăbi și asigura un viitor național mai bun, după-cum vrednici suntem ca cel mai vechi stăpânitor și cultivator al acestui pământ.

Răvna noastră singură nu este de ajuns. Cetitorii noștri dela țară și meseriașii dela orașe nu mai sunt ca înaintașii noștri de acum 30—40 de ani, nici chiar ca cel de-acum 10—15 ani. Mulțămii școalelor noastre și gazetelor noastre populare, sufletul Românului cere acum o hrană mai îmbelșugată și gălăie mai bine. Și cetitorii au putut să vadă chiar și dela numerele noastre dela timpul dela urmă, că strădania celor-ce muncesc la aceasta foarte într'acolo țintește.

Și mai mult ca în trecut, foata noastră vrea să fie o oglindă credincioasă a întregel noastre mișcări politice, culturale și economice de pe întreg pământul locuit de Români, fără

considerare la granițele politice. Numai privind în oglinda aceasta mare, ochiul nostru va cuprinde cu vederea întreg neamul românesc, dela Nistru dela Rusia până'n Tisa, din Carpații Bucovinei până'n Dunăre și din Dunăre până la Marea-Neagră, Marea-Egeică și Marea-Adriatică, ale căror valuri bat la maluri locuite de Români. Și numai în felul acesta mândria noastră de popor mare, superior tuturor celor-ce ne încunjoară, va crește și ne va da tărie să ducem la bun sfârșit lupta ce o purtăm cu cei-ce cred a-și putea bate joc de noi.

Cu atâta însă în ziua de astăzi nu e destul. Legăturile dintre popoare sunt astăzi mai strânse și mai felurite; în alte țări se înlămplă lucruri, care înrăurează asupra politicii țării locuite de Români. Se fac descoperiri și invențiuni, care schimbă multe. Toate acestea trebuie cunoscute de tot nașul, care nu se crede numai o fitniță, a cărei singură grijă e stomacul și adăpostul corpului ei. Întâmplările mai însemnate precum și alte lucruri interesante le vom și ilustra, dând în fiecare număr 1—3 icoane. Preste tot am ținut și ținem mai ales și pentru viitor, ca pe lângă învățătura, cetitorul nostru să găsească în paginile „Foii Poporului” și momente de petrecere.

Realizarea acestui plan frumos e împreună însă cu muncă multă, muncă, care cere cheltuieli. Pentru-ca foata să fie cât mai felurită în cuprinsul ei și pentru-ca aceasta să fie într'adevăr de folos cetitorului e trebuință de mai mulți scriitori. Și de data aceasta ne-am îngrijit, ca să avem oament, care au dat și în trecut dovadă, că pricep poporul, dela sânul cărui au est, și știu ce-l trebuiește. Atârână dela numărul abonaților noștri, ca foata nu numai să rămână cum a fost, dar să se și îmbunătățească în mod simțitor.

Facem deci un apel călduros cătră vechii noștri abonași, ca să ne sprijinească și mai departe abonându foata. Să nu se mulțumească însă numai cu atât, ci convins de bunătatea ei, să o recomande și prietenilor și cunoscuților lor spre abonare, pentru-ca să o aibe fiecare locuitor cu cultură dela țară în casa lui. Apelăm și la onorații preoți și învățători, ca nu numai să o aboneze Domniile lor, dar să o și recomande cu căldură celor de sub îngrijirea lor culturală; cu atât mai vărtos, că foata e un colaborator călduros și plin de răvnă la munca dumnealor culturală.

Cu toate că Foata noastră se prezintă în fiecare săptămână în numere bogate de 12—16 pagini mari, împodobite dela ce în ce mai mult cu ilustrațiuni frumoase, prețul abonamentului rămâne tot cel vechi.

4 cor. 40 bani pe un an întreg.
2 cor. 20 bani pe o jumătate de an.

Redacția și Administrația
„Foii Poporului”.

Alteța Sa Principele Ferdinand la Budapesta.

Faptul, că Alteța Sa Principele moștenitor Ferdinand a venit să deschidă în numele Monarhului noua sesiune a delegațiunii austro-ungare, a scos din sărite presa jidano-maghiară. Toți scribii plătiți și neplătiți, cari hrănesc șovinismul cel mai bestial în sufletele cititorilor lor, s'au grăbit să vestească pe întinsul pământului „maghiar“, că vizita aceasta ar însemna nici mai mult, nici mai puțin, decât recunoașterea necesității unei apropieri față de poftele nemăsurate ale politicii maghiare, ba chiar asigurarea unei înțelegeri perfecte între Maghiari (și Jidani) și viitorul Suveran.*)

Gălăgia, făcută de presa jidano-maghiară, în jurul acestei veniri a reprezentantului Monarhului la Budapesta, a făcut o impresiune rea în cercurile Curții din Viena, așa că guvernul din Budapesta s'a văzut silit să dea un comunicat (o știre), care publicat în fruntea ziarului „Pester Lloyd“, e un duș rece peste sufletul înfierbântat al compatrioților noștri.

În acest comunicat se spune scurt și cuprinzător, că guvernul n'are nici un merit pentru venirea Archiducelui, iar Alteța Sa s'a îmbiat să țină locul bătrânului Monarh, când l-au oprit medicii să călătorească pe vreme de iarnă.

E destul atâta!

România și noi.

Zilele acestea a apărut o carte nemțască, în care profesorul Werthaimer dă o parte din biografia contelui Iuliu Andrassy, tatăl contelui Iuliu Andrassy de astăzi. Andrassy bătrânul a fost multă vreme ministrul de externe al Austro-Ungariei. Ceea-ce ne interesează pe noi mai mult din lucrarea aceasta, e partea unde se vorbește despre noi și România.

În anul 1868 ministrul cel mai de frunte al României era Ion Brătianu. Acesta era un mare prieten al Francei, unde domnia Napoleon al III-lea. Prusia condusă de Bismarck făcea pregătiri mari pentru un războiu cu Franța. Cunoșcând însă prietenia lui Brătianu pentru Franța și temându-se să nu încerce pe Austria și chiar pe Germania, producând poate turburări printre Români din Transilvania, Bismarck ceru dela regele Carol, pe atunci numai principe, să nu mai țină pe Brătianu ca ministru, ci să însărcineze pe altul cu formarea unui minister. Pe atunci România nu era independentă ca astăzi, de altă parte atât regele Carol, cât și Brătianu au înțeles, că modernizarea României se poate face numai alăturându-se aceasta țării la Puterile din Europa și ferindu-se de Rusia, care a vrut totdeauna să înghită România. Afară de aceea și ministrul Italiei la Viena, marchizul Pepoli, care încă voia binele României, a sfătuit pe Regele să împlinescă cererea lui Bismarck și a format un guvern nou.

În răspunsul, pe care l-a dat principele Carol marchizului Pepoli, a fost și un pasagiu, în care, după-ce recunoaște avantajile unei înțelegeri cu Ungaria, face rezerva, că

*) Șovinistii noștri sunt tot cu groaza în sân, că ajungând pe tron Principele Ferdinand, care e binevoitor tuturor popoarelor din Austro-Ungaria, ei nu-și vor mai putea face mendrele ca acum. Și de ce se tem nu vor scăpa!

numai atunci ar fi sigur de aprobarea țării, când Ungurii și-ar schimba atitudinea mai întâi față de Românii ardeleni (și ungureni) și adaugă apoi: „Nu atârână de mine să înlătur simpatiile firești, cari există între locuitorii de aceeași limbă de dincoace și de dincolo de munți. Am deci dreptul să aștept, ca guvernul ungar să facă din parte-i ce se cuvine pentru a împlini plângerile celor două până la trei milioane de Români, cari locuiesc în Transilvania și Banat... Acest punct formează condiția de căpetenie, pe care s'ar putea întemeia stabilirea bunei înțelegeri între guvernul meu și cel al statului vecin“.

România are acum înțelegerea poftită cu Austro-Ungaria, dar dorințele Regelui Carol, exprimate încă la anul 1868, au rămas încă tot neimplinite. Și să nu le pară rău mâne celor vinovați de aceasta!

Muncă binecuvântată.

Duminecă și Luni în săptămâna trecută s'a adunat o samă de fruntași dintre cei mai aleși oameni ai bisericii unite la Oradea mare, în frunte cu episcopii Hossu și Radu, pentru a se sfătui asupra mijloacelor de a răspândi între credincioși cât mai mult binefacerile culturii naționale românești. Prea Sfinția Sa Episcopul Radu a vorbit cu multă căldură clerului adunat, rugându-l să sprijinească din tot sufletul său tot ce e național și creștinesc. S'a ales o comisiune, care să facă un proiect de statute pentru o Reuniune, care să tipărească lucrări literare.

Dintre cei prezenți la aceasta conferință amintim pe Dr. V. Suciu, Dr. Smigelschi, Dr. Marcu, canonici dela Blaj, apoi P. O. Sâmpăleanu, Negruș, Cheșean, Agârbiceanu, Niculescu, Prie, Cîura din arhiepiscopia Blajului, iar din a Lugosului Ioan Boroș, Dr. Iacob Radu, Dr. Frenț, Dr. Mioc și alții. Din Oradea au fost toți canonicii și alți clerici fruntași din provincie.

În interesul nașunii noastre atât de înapoiate în Bihor, salutăm cu toată căldura ori-ce lucrare pentru ridicarea culturală a lui.

Conducători vrednici

— Fapte frumoase.

Între multele scrisori, ce ne vin zilnic la redacția „Foi Poporului“ am primit și din comuna Apateul român (lângă Oradea mare) o scrisoare, în care ni se descrie munca și zelul conducătorilor poporului din acea comună în decurs de 14 ani de zile.

Această scrisoare nu ne-a fost trimisă spre a o publica în foaie, de oarece e scrisă chiar de conducătorul susnumitei comune, dl părinte Făt. Scopul ei a fost mai mult a ne face cunoscut împrejurările între cari dl părinte Făt să vede îndemnat a ne trimite 13 abonamente nouă la „Foaia Poporului.“

Cu toate acestea, noi, având în vedere, că lucrurile ce ne spune dl Făt sunt vrednice a fi cunoscute de lumea mare românească, dăm în foaie o parte din cele scrise de domnia sa.

După descrierea mai multor lucruri de prin părțile bihorene iată ce zice dl Făt:

Stimate Dle Redactor!

Vă rog a trimite „Foaia Poporului“ la următorii 13 locuitori din comuna Apateul român (urmează numele). Abonamentul îl voi încasa pe anul nou dela toți și îl voi espeda. Pe Crăciun bine voiți a trimite foaia la toți.

După ce dl părinte ne mai descrie o seamă de lucruri continuă:

Cred că vă veți mira de abonenții aceștia, dar Vă rog a considera, că de 14 ani încoace, de când păstoresc această comună, am ajuns că azi nu am fecior ori fată dela 20 ani în sus, care să nu știe ceti și scrie nu numai românește, dar și ungurește.

Apateul-român (aproape de Orade) e o comună mică, abia are 400 suflete, mai tot oameni săraci. După trudă mare și espunere, am ajuns, că poporul care înainte de asta cu 14 ani nu voia nici cu jandarmii a plăti salariul învățătoresc, azi cu plăcere plătesc, căci văd rodul școlii. Înainte de asta cu 14 ani nici pentru prețul alor 4 boi nu ar fi cântat cineva în biserică măcar un „amin“, azi e o plăcere să stai la serviciul dumnezeesc și să vezi cum toți cântă.

Toate acestea s'au ajuns numai după multe chinuri, azi însă, ne împinge tinerii ca să le aducem ceva nou...

De două luni am înființat biblioteca bisericească-școlară, care prin donare din partea mea și a învățătorului a ajuns de are 300 cărți, cari sunt purtate de tineret spre cetire.

Dar e de observat, că până ce s'au dat și au văzut ce folosește școala, până atunci eu în tot anul trebuia să cumpăr din banii mei proprii cărți școlarelor, pentru că părinții ziceau, că doar nu vor face din ei popi. Astăzi nu mai trebuie jertfire, pentru că la înscriere întreabă părinții pe învățător, că ce cărți trebuie să cumpere?

Avem învățător care-și iubește oficiul, și e mândru când poate arăta rezultate frumoase.

E greu a face lucruri de aceste, dar iată după 14 ani de muncă, părinții grăbesc a procura foi pentru tinerii lor, cari le vor ceti și lor. (Nu trebuie uitat, că părinții mai nici unul nu știu ceti).

Numai voință trebuie, apoi toate se pot face...

Înzădar va zice cineva că nu poate face asta și ceia, — căci nu-i cred, ci afirm că unul ca acela e un trântor. Eu am avut foarte multe neplăceri cu poporul neînvățat, dar am rezistat tuturor și n'am iertat nimic, nici nu m'am retras, ci cu curaj am mers înainte, cugetând că odată trebuie să se lumineze oamenii. Asta s'a și întâmplat. — Acum nu mai am lipsă să mă espun, căci merge lucru de sine.

Parochia aceasta a fost una din cele mai slabe, n'a putut sta aici preot 2—3 ani. Subscrisul fără se am 8 clase stau de 14 ani și pot arăta acest rod după munca mea.

*

După cum am zis la început, scrisoarea dlui Făt nu a fost destinată pentru publicitate. Cu toate acestea, am aflat cu cale a o publica. Activitatea acestui părinte merită a fi scoasă la iveală. Asupra celor spuse de dânsul ar fi bine, ca să cugete o seamă de fruntași și conducători de-ai noștri. Înființarea de bibliotecă, cetirea de foi populare și alte cărți folositoare — vor ridica poporul nostru în cultură și știință.

Cât pentru aceea, că dl părinte Făt recomandă cu atâta căldură foaia noastră — „aflându-o de cea mai bună foaie pentru popor“, — ne bucurăm și îi mulțumim.

Din partea noastră mai putem spune, că ceea-ce face dânsul au făcut și fac o seamă de preoți, învățători și alți fruntași, cum este părintele Oprișiu din Armeni, învățătorul Străuț din Vașand, etc. etc.

Ce scriu alte gazete?

Toate foile condamă grozav purtarea jandarmilor dela Galați.

Chiar și folie ungurești scriu contra acestor nelegitimi.

Gazetele din România și Austria încă scriu foarte pe larg despre asuprirea noastră în această țară nefericită.

Din Ungaria.

„Világ” (Budapesta). Foia ungurească „Világ” scrie: Va să zică ticăloșii de Valahi s'au resculat iară? Va să zică cinstea și integritatea statului ungar a fost din nou primejduită și patriotul sub-prefect a trebuit să impuște iarăși o mulțime de țărani ca să suprimă odioasa agitație daco-romană. Unde ne vor duce acești revoluționari desnădăjduiți, dacă conspiră mereu contra noastră și pactează cu dușmanii noștri din afară? De bună seamă se va prăpădi ungrimea, dacă nu vom împresura cu spada încruntată de sînge pe acești îndrăceiți dușmani interni, pînă mai e vreme.

Ast-fel se vaită cu mii de variațiuni opinia publică ungurească, jidovită și șovină, care prin patriotismul negustoresc manevrat de ani îndelungați a fost nimicimă moralicește și azi e lipsită de judecata limpede. Numai mica ceată a oamenilor culti se revoltă la auzul grozăviei de la Galați, dar nu numai din simț umanitar, că au omorît iarăși cîți-va oameni nevinovați, ci fiind că Ungaria a fost de nou palmuită în fața opiniei publice a Europei, de oligarhia jandarmerească din comitate.

Da, căci acel apus al Europei, unde cele mai sălbatice tulburări anarchiste, și alte mișcări pătimase ale maselor, trec de cele mai multe ori fără vărsări de sînge...

Intreaga lume civilizată, care respectă viața semenilor, va vorbi deodată despre barbariile fără păreche ale ungrilor, despre situația de adevărat banditism balcanic, din cari rezultă că locuitorii pașnici din cătunele împriștate prin jghisburile munților, nu pot să-și aleagă primar fără ca jandarmeria să omoreze doi oameni și să măcelărească pe alți șezeci. În Paris sau Londra un astfel de măcel ar ținea opinia publică săptămîni dearîndul în continuă agitație. În Ungaria se trece simplu la potrocol că „jandarmii au folosit arma în legitimă apărare”, pretorelui bașbuzuc și jandarmilor asasinii nu li se va mișca nici un fir de păr din cap, ci se prind ca cu arcanul cîteva duzini de oameni din satul acoperit de jale și virit în spaimile morții, cari apoi sunt trecuți drept instigatori, ca pe urmă să-l pedepsească și să-l arunce în temniță. Și dacă totuși se găsește vre'un om care să se revolte la vederea acestor cruzimi, pe loc e acoperit tot măcelul cu masca „agitațiilor naționale”, și și spiritele nemulțumite amuțesc ca la un semn.

În cazarme garda aceasta e crescută a-mare ca să urască poporul, și de sigur ostașii în războaie nu sînt atît de brutali cu barbarii învinși, ca aceste bestii jandarmărești cu poporul, pe care înainte de toate ar fi dator să-l sperie. E destul o vorbă sau atingerea involuntară a armei, sau o peatră aruncată de vre'un băiat ștrengar, ca să urmeze atacul cu baioneta sau un șir de salve.

Dar Ungaria cu adevărat cultă e sătulă pînă în gît de acest joc meschin, care nu numai că căsăpește cel mai blind și cel mai supus popor legat de glie, din lume, ci ne și face de ris în fața Europei tinăra noastră culturală.

Din România.

„Viitorul”¹⁾ (București). Evenimentele, prin cari au trecut naționalitățile nemaghiare, reclamam de mult o apropiere între ele. Și dacă aceasta apropiere nu s'a putut face pe baze mai solide, cauza este încrederea unora dintre fruntașii popoarelor nemaghiare în sinceritatea guvernului unguresc, care declarase, că una dintre principalele lui preocupări va fi aplanarea vrednicului conflict dintre maghiari și naționalități. Astăzi, când sângele nevinovat a început să curgă din nou, când s'a văzut, că guvernul cere naționalităților să renunțe la orice organizație națională, că lucrează în mod sistematic la desnaționalizarea lor, trebuie luate măsuri de apărare.

Îmbucurător este faptul, că de data aceasta ideia alianței au aderat și Germanii din Banat și Ungaria, cari au început a se trezi și a năzui la o viață națională adevărată. La viitorul congres dela Budapesta ei își vor trimite reprezentanții lor. Singur Sașii din Ardeal, oportuniști ca totdeauna, rămân departe de această mișcare.

„Minerva”²⁾ (București). Măcelul dela Galați a provocat și la noi în țară impresiunea cea mai dureroasă. Opinia publică e revoltată extrem de bașbuzuciile administrative ale „bunilor vecini și aliați”. Dar puțin le pasă acestora de revolta noastră sufletească. Caracterul sentimentelor noastre este numai moral și faptele brutale ale vecinilor au mai multă tărie, mai mult efect, decât protestările noastre civilizate.

„Secolul”³⁾ (București). Măcelul îngrozitor dela Galați a produs în toate cercurile din capitală o profundă impresie și unanime protestări în contra atrocităților, ce se săvîrșesc de cîteva luni în comitatul Făgărașului.

Un grup de Români inimoși a decis ieri să se pună în contact cu presa germană, franceză și engleză, desvîlind sistemul de atrocități, ce-l practică guvernul maghiar în contra Românilor.

„Conservatorul Constanței”⁴⁾ (Constanța).... Nu se gîndește oare această stăpînire maghiară, că durerile poporului român de preste munți găsesc ecou în sânul fraților din regatul român și că pot da naștere la curente protivnice legăturilor amicale, ce trebuiesc să dăinuiesc între ambele țări vecine și cu interese comune?

Este de un interes vital pentru viitorul statului austro-ungar, ca popoarele, ce-l alcătuesc, să trăiască în armonie. Or, măcelărirea Românilor de către jandarmii unguri este din contră de natură să deștepte ura seculară în pieptul Românilor față de Maghiari, cari speră să mai calce în picioare și în secolul acesta al luminei drepturile naturale ale poporului frate cu noi.

În fața crimei săvîrșite de jandarmii la Galați, trebuie să se revolte nu numai simțul de frate, ci ori-ce ființă civilizată cerînd să se facă dreptate Românilor și să se pedepsească ucigașii.

Din Austria.

Reichspost⁵⁾ (Viena). În „Reichspost” se plînge „o personalitate însumnată din Ungaria”, că în Ungaria puterea monarhiei sprijinește năsuințele particulariste ale oligarhiei (mag-

¹⁾ Foia partidului național-liberal.

²⁾ Gazetă independentă, care nu e a nici unui partid.

³⁾ Gazeta partidului național-liberal.

⁴⁾ Gazeta partidului conservator din Constanța (Dobrogea).

⁵⁾ Gazeta independentă a partidului creștin-social din Austria (Partidul fatamăiat de Lueger).

națiilor) maghiare, care sugrumă pe naționalitățile credincioase dinastiei. Chestiunea ungară, stragerea tuturor popoarelor Austro-Ungariei la ideia unitară a imperiului, trebuie să devină prin votul universal o parte întregitoare a politicii tuturor partidelor austriace. Drumul cel nou pentru monarhie, trece prin democratizarea creștină a Ungariei la o înțelegere a tuturor naționalităților în ideia unei concurențe economice și culturale pe pămînt rodnic al monarhiei unitare și puternice. Aceasta trebuie să și-o incerie toate partidele austriace în programele lor politice.

Intr'un alt număr *Reichspost* scrie: Prezența arhiducelui Franz-Ferdinand în capitala Ungariei nu are cătuși de puțin însemnătatea tendențioasă, ce i se dă de anumite cercuri (maghiare) și de o anumită presă (jidano-maghiară). Nu poate fi vorba de o demonstrație în favoarea unei singure naționalități (a celei maghiare), de oare-ce e în tradiția Habsburgilor de-a nu face deosebire între popoarele ori confesiunile de sub sceptrul lor. Arhiducele se duce la Budapesta numai din dorința de-a cruța monarhului octogenar (de 80 ani) o călătorie obositoare, mai ales acum pe vreme de iarnă.

Gross-Österreich (Viena). Guvernului contelui Khuen, dispus așa de „prietinește și de împăciuitoare” față de Români și celelalte naționalități, i-a succed în mod fericit, ca să impuște în tot momentul cîteva Români. Cea mai nouă faptă săngeroasă a jandarmilor bestiali, s'a întîmplat în comuna Galați, comitatul Făgăraș, în Transilvania. Satrapii maghiari iară voiau să influențeze alegerile comunale cu jandarmi. Fiindcă țărani români s'au opus, aceia au impușcat în mulțimea agitată, au omorât doi țărani și au rănit greu alți nouă Români. Și barbaria aceasta se întîmplă în Ungaria „civilizată”, în Monarhia habsburgică, în secolul al douăzecilea! Ce zice contele Khuen la aceasta? Se 'nțelege, că jandarmii maghiari au fost iară nevinovați și „ancheta” (cerșetarea) va deveni iarăși o laudă a acestor ucigași! Ce-i pasă contelui Khuen! Doară e un ministru-șefedinte jovial, care a adus liniște drăguței noastre de Viena! *Se pedepsească pe jandarmi?* Nici că i-ar trece prin mîntel! Ce-ar fi statul „național-maghiar”, dacă nu l'ar apăra autorități și jandarmi macedoneni de furia naționalităților apăsate?

Tot *Gross-Österreich* scrie în alt număr: Maghiarii ar dori să profite ceva politicește din acest fapt (venirea arhiducelui Franz-Ferdinand la Budapesta); să scoată din el un capital pentru idealurile lor naționale, prezentînd lucrul astfel, par'că moștenitorul Tronului ar fi vroind să-și arate dragostea lui specială (anume) pentru Maghiari și *nu mai pentru ei*. De multă vreme cei din Pesta pătîmense de un șovinism (ură și fudulie națională, care nu suferă altă nație) aproape bolnăvicios. De aceea nu ne mirăm, dacă pînă și simțmintele Arhiducelui ar vrea să le falsifice, arătîndu-le că ar fi dușmănoase Austriei și naționalităților din Ungaria. Incercarea aceasta este o prostie. Fie-care domnitor și fie-care Principe moștenitor vrea ca dreptatea să domnească în împărăția sa. *Maghiarii se pot felicita, că în mijlocul lor va petrece iarăși un om al datoriei, un bărbat, care cinstește legile, și oameni de acestia sunt foarte rari între Maghiari când e vorba de naționalitățile nemaghiare.*

Aceste sunt numai un scurt resumat din cele ce scriu gazetele străine despre Ungaria și cărmuitorii șoviniști, cari își fac de cap!

Proces pentru boicot.

Oititorii noștri își vor aduce aminte, că după alegerile dietale de astăvară, s'a vorbit și scris mult, ca Români să nu mai sprijinească cu banul lor pe aceia, cari lucră contra noastră.

În cauza aceasta am publicat și noi mai multe articole, ocupându-ne cu stările din jurul Orăștiei și din alte părți. Între aceste articole a fost și unul scris de dl *Romul Budoiu*, originar din Boiu, care cunoscând lucrurile dela fața locului, a înfierat pentru purtarea lor pe o seamă de străini, mai cu seamă Jidani.

Unul dintre aceștia cu numele Mann, a făcut proces d-lui Budoiu. Procesul s'a tractat în 14 Decembrie 1910 în fața tribunalului din Sibiu.

Incriminat a fost o parte din articolul „Boicotarea mărfurilor dela străini”, apărut în nr. 28 din 11/24 Iulie c. Pentru cele scrise acuzațul a fost pedepsit la 8 zile închisoare, 50 coroane amendă și purtarea șeselor de proces. Contra sentinței s'a înaintat recurs.

Astea încă sunt semne de „pace“!

Sfaturi pentru cei-ce vor să plece la America.

În gazeta „*Românul*”, care se tipărește la Cleveland, în America, dl V. E. Moldovan directorul ei, dă următoarele sfaturi pentru cei-ce vor să-și caute norocul în America:

Românii veniți la America, aproape toți au luat împrumut banii de călătorie și au venit să-și plătească datoriile vechi din ce vor agonisi aici.

Dar câți oare își ajung scopul? Cam tot din zece — unul! Și câți ar fi azi oameni fericiți, dacă erau cu socoteală? Din zece — nouă!

Unii vin și se dau beției și altor alăbiciuni. Uită de nevastă și pruncii lăsați acasă și strică traiul altora.

Vremea trece, îi cuprinde rușinea, că nu au făcut nici o ispravă, deci beau și mai grozav. Acasă nu se întorc de rușine, iar aici nu mai au poftă de alt traiu, decât acela cu salonul (crâjma), ciumpa și horeapul. — Nu sunt oameni nici aici, nu vor fi nici acasă. — Sunt perduți.

Alții vin și în râvna lor după ban fac chiar dimpotrivă. Se infundă cu grămada în borb, dorm încălțați, își trag dela gură, muncesc greu, se nutresc rău, până se îmbolnăvesc. În societate nu s'au înscris, bănișorii și-i papă cu boala și merg cu colecță acasă ori cu câțiva dolărași în pungă.

Datoriile au rămas, sănătatea s'a dus, ispravă nu au făcut. Vor fi povara rudelor acasă. Sunt pierduți!

Alții muncesc regulat, dar să nutresc bine și câștigă. Iată, au trimis acasă 200 de taleri, din care e plătită datoria lor. Își mai fac bani de drum și după un an doi de muncă, să întorc acasă. Datoria e plătită, deci e lumea lor. Dar preste un an sunt siliți să împrumute din nou și să vină la America. Muncesc de nou și iar se întorc repede, că nu au răbdare. Preste un an ori doi vin apoi din nou, a treia oară. Acum, dacă socotim, că trei călătorii la America și înapoi, împreună cu cheltuielile mărunte și cu vremea pierdută, fac cel puțin 600 de taleri, nu credeți oare, că având acei oameni răbdare, ar fi agonisiți gata banii frumoșei?

Dar nu, că ei vin și se duc și nu socotesc vremea pierdută și banii aruncați. Astfel stau de trei ori câte doi ani aici, doi trei ani acasă și tot n'au făcut nimic, pe când cu răbdare de trei patru ani și-ar fi făcut stare.

Altfel îmi închipuiesc eu venirea unui Român cu socoteală la America. Un astfel de om nu intră în fabrică, de oare-ce fumul nu-i priește, căldura îl suge, povara îl rupe, mașinele îl taie, îl schilodesc, îl ucid. Cât câștigă el în fabrică ca lebăr pe lună? Cel mult 35—40 dolari. Din aceștia plătește pe borb (sălaş și mâncare) și altele cel puțin 20 de dolari, dar trăind retras și rău.

De ce nu se duce la farmă (moșie la țară)? Acolo capătă 20 ori 25 dolari și mâncare bună, locuință curată. Stă cu stăpânul la masă. Nu are pe ce să cheltuească, poate vre-o 5 dolari pe lună. Rămâne sănătos, întreg, frumos și își adună bani.

Ce învață el în fabrică, ca să-i fie de folos acasă? Nimic.

La farmă învață dela străini ceea-ce îi trebuie lui, dacă se duce acasă, în satul lui.

Învață, cum se cultivă pământul ușor și bine, ca să aducă roadă întreită. Învață, cum se cresc vitele și pasările. Cu banii, ce și-a adunat, își poate cultiva moșioara de acasă așa, ca să fie de model, pildă bună, la sătenii din comuna lui. Și va fi fericit.

Un iubilen sășesc.

Martți, la 20 Decembrie n. s'au împlinit 25 de ani, decând dl Dr. Karl Wolff a fost ales director la „Sparkassa” (cea mai mare bancă sășescă) din Sibiu. Aniversarea aceasta a serbat-o frumos și fără gălăgie nu numai banca, dar întreg poporul sășesc, dând astfel din nou dovadă, cum mâna aceasta de oameni știe să-și prețuiască instituțiile menite să-i oțelească în greaua luptă de existență națională, precum și pe conducătorii, cari fără reclamă și cu multă lăpădare de sine își pun toate puterile lor morale și materiale în slujba neamului lor.

Noi Români am învățat foarte mult dela compatrioții noștri Sași, deși fără, ba chiar contra voinței lor. Ajunși stăpâni pe ținuturi din Transilvania, au știut să-și întărească stăpânirea cu fel și fel de privilegii (drepturi, pe cari nu le aveau ceilalți conlocuitori ai lor) și folosindu-se de groaza nemșilor, cari tremurau în fața numărului mare al iobagilor români, au știut să se alăture lor, pentru-ca întovărășiți să ne exploateze în modul, cum ne-au exploatat, și să ne impedeze dela ori-ce cultivare a însușirilor noastre sufletești. Au venit însă alte vremuri, privilegii barbare s'au distrus și noi am putut începe concurența pe toate căile cu conlocuitorii noștri, dar mai ales pe terenul economic. Lupta decurge și acum și e pentru noi cu atât mai grea, că avem a face cu un popor cu cultură veche, care se perfecționează zilnic tocmai din cauza rădăcinilor adânci, ce a prins și fiindcă are izvorul nesecat al uriașei culturi germane, din care ia tot ce-i trebuie. Astăzi însă ei nu se mai pot îngrădi cu zidurile cele tari de mai de mult și ceea-ce fac ei, putem face și noi potrivit firii și împrejurărilor culturale și economice, în care ne aflăm noi. De aceea Sașii au rămas și vor fi încă multă vreme dascălii noștri în cultură și gospodărie.

Dintr'un articol iubilar, publicat în organul politic al Sașilor, „*Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*” dăm câteva date, cari să arete îndreptățirea, sau mai bine datoria Sa-

șilor de-a sărbători pe acest mare conducător al lor.

În anul 1885, când a fost numit dl Wolff director la Sparkassa, averea acesteia era de 898 mii 146 cor. La finele anului 1909 e de șase milioane 884 mii 463 cor. Venitul curat era atunci de 43 mii 743 cor., acum de 276 mii 381 cor. Venitul curat în acești 25 de ani a fost de 3 milioane 820 mii 731, din care 1 milion 73 mii 249 cor. s'au dat pentru întreținerea școalelor sășesti din Sibiu, la cari am învățat, în era nouă, și mulți Români; iar 289 mii 450 cor. pentru promovarea intereselor economice, ca indemn pentru dezvoltarea comerțului, meseriilor, agriculturii și industriei mari. Dar ceea-ce a fost frumos la acest institut de bani și-l face să fie unic în felul său între toate institutele de bani din țara noastră, e tocmai împrejurarea, că venitul curat al Sparkassei a fost totdeauna destinat, partea cea mai mare, pentru instituțiile culturale și economice ale poporului sășesc. Aceasta au făcut-o bărbații sași și din dragoste mare cătră poporul lor și și fiind convinși, după vorba căpeteniei lor, că „puterea capitalului are o influență împăciuitoare numai când e folosit pentru binele comun”.

Cinstind pe acest fruntaș între fruntașii lor, Sașii dovedesc, că sunt un popor vrednic de cinste, iar noi Români, deși știm, că în dl Dr. Wolff avem pe cel mai aprig luptător pentru o ridicare culturală și economică a Sașilor cu scop de a ne întrece totdeauna în privința aceasta, nu putem să nu-i dăm cinstea cuvenită, pentru-că ceea-ce face, face din dragoste pentru poporul său.

Știri politice din străinătate.

Turcia. Din partea Bulgarilor se vestește, că în Albania se pregătește o nouă revoluție. Arme în mare număr s'au adus în ascuns din Muntenegru. Pentru împiedecarea unei răscoale, ministrul de războiu a dat ordin, ca trupe înarmate cu mitralieze (un fel de tunuri, cari împrășcă gloanțe de pușcă) să plece numai decât înspre Albania-de-Nord.

Cu privire la împăcarea greco-bulgară s'a propus numirea unei comisii, care să hotărească asupra bisericilor din Macedonia, în privința cărora nu s'au putut înțelege până acum. Atât exarchul bulgar, cât și patriarhul grec, au primit propunerea și a promis să dea cuvenitele îndrumări bisericilor respective.

Bulgaria. Hoții au pătruns în legațiunea turcească din Sofia, de unde au furat foarte importante documente secrete. Hoții au oăutat mai ales documente cu privire la ținuta României în cazul unui războiu turco-bulgar.

Portugalia. Se știe, că Portughezii au alungat pe regele lor și și-au prefăcut țara în republică, în frunte cu un președinte, care se schimbă tot la câțiva ani. O fi ea în republică libertatea mai mare, dar și nerânduiala e totdeauna mai mare. Știrile, ce vin din Portugalia, adevăresc aceasta. Lucrătorii cer lucruri, cari nu se pot împlini, în armată o mulțime de soldați, chiar și de ofițeri, cred, că dacă e republică, nu mai trebuie să asculte de nimeni. O parte din populațiune a început să se neliniștească, văzând turburările acestea, și s'a apucat să facă comploturi (înțelegeri ascunse), ca să aducă eară pe regele alungat, pe Manuel, pe tron.

Cauza acestor nerândueli nu e atât schimbarea domniei, cât mai ales lipsa de cultură, căci poporul are puțină școală.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 5 Ianuarie n.

Tuturor cititorilor, colaboratorilor și oprijinitorilor foii noastre le poftim: Sărbători fericite!

Noul ziar al partidului național român, care va apărea la Arad, se numește „Românul”. Director politic al ziarului e dl Vasile Goldiș, iar supravegherea și conducerea o are un comitet, din care fac parte deputații din dietă și alți fruntași români. Ziarul va fi tipărit în „Tipografia Diecozană” din Arad. Abonamentul pe an este de 28 cor., iar numărul poporal de Dumineca 5 cor. Numărul prim apare acum Sâmbătă.

Dar de Crăciun.. La numărul prezent se află adaus „Calendarul de părete” al „Fott Poporului”. Acesta se dă ca dar de Crăciun abonaților vechi, cum și celor ce vor abona foaia dela Anul nou înainte.

Decorat. Domnul Teodor V. Păcățian, directorul ziarului „Telegraful Român” din loc, a fost decorat din partea Majestății Sale Regelui Carol al României, cu medalia „Bene Merenti” clasa I, pentru meritele sale literare, îndeosebi pentru opul de mare valoare „Cartea de Aur”, bineîntocmită icoană a luptelor noastre politice-naționale din trecut.

Felicităm pe dl Păcățian pentru această distincție, care este o răsplată binemerită a muncii, ce dânsul a depus pentru îmbogățirea literaturii române.

Fundațiune nouă. Răposatul avocat român Petru Cegle din Timișoara a lăsat întreaga lui avere de 130 mii de coroane pentru scopuri culturale românești. Numele lui se va pomeni în vece cu laudă!

DI Dr. Iosif Gall, cunoscutul nostru filantrop, a dăruit pentru înmulțirea fondului cultural arhidiecezan, suma de patru mii coroane.

Statutele Societății pentru fond de teatru român au fost aprobate de ministerul de interne cu modificările făcute în ultima adunare ținută la Brașov.

DI Dr. Ioan Lupaș, până acum administrator, a fost întărit protopop definitiv al tractului Săliște, iar Dumineca trecută a fost hirotonit de protopop prin Mitropolitul Meșian. DI Lupaș a rostit după aceea în catedrală o frumoasă predică.

Cantină școlară. Comitetul școlar din Oravița-montană, la propunerea d-lui Dr. Petru Cornea, a hotărât a înființa, pentru școlari săraci și pentru cei depărtați de școală o cantină școlară. În scopul acesta au întreprins o colecție, în urma căreia s'a ajuns la frumosul rezultat, că pot da prânz grătit la 30 copii din școala poporală. Un exemplu bun de urmat ar fi acesta pentru multe comune de-ale noastre, ce au case împrăștiate în mari depărtați de școală, căci le-ar prinde bine școlariilor la amiază puțină mâncare caldă; ba s'ar mai deprinde și la moravuri bune.

Conferință la loc potrivit. Despărțământul Oșorheiu al Asociațiunii a ținut o adunare poporală în Chibelia-Sântioan, un sat

toemai în marginea săcuimii. Îți era mai mare dragul să vezi evlavia, cu care acești Români atât de primejdiiți de valorile străinului, ascultau la vorbirele frumoase ale d-lui Nicolae Vulcu despre vaci și lăptării; ale d-lui avocat Dr. Bucur Băra despre scopul Asociațiunii. O frumoasă predică a ținut părintele N. German din Săbat. După adunare s'au strâns la masa ospitală a părintelui Tătar, unde s'au sfătuit asupra mijloacelor, ce trebuie luate pentru întărirea culturii naționale românești în aceste părți primejdioase pentru sufletul românesc al poporului nostru.

† **Constantin Dancășiu,** ziarist în România, de origine din Rășinari, a răposat în urma unui morb greu și îndelungat, la București. A avut o înmormântare frumoasă, de care s'au îngrijit colegii lui dela gazetele din București.

Obiecte de pe timpul Dacilor. În jurul Turzii s'au găsit în pământ o mulțime de obiecte, unelte pentru gospodărie, ulcioare mari, în cari păstrau cei vechi grăunțe, arme și altele, toate de peatră și bronz. Aceste lucruri sunt vechi de peste două mii de ani, așadar de pe vremea strămoșilor noștri daci.

Nu primiți străini la petrecerile voastre! Am scris în mai multe rânduri, că nouă nu ne stă bine să ne amestecăm cu străini — Ne-români — nici la afaceri, dar nici la petreceri. Ființa lor de față, mai ales la petrecerile noastre, mai mult ni le necinstește, decât să ne facă onoare; ba de multe-ori îi duce pe cei slabi în ispită să se facă vânzători de neam, punând să joace esárdás și alte lucruri urâte. O dovadă nouă avem din Șercaia (com. Făgărașului). La o petrecere ungurească au fost invitate și familiile fruntașilor români. Oâteva doamne române au fost conduse de învățătorul, care a arangeat petrecerea, la scannele destinate. Mai târziu vine și nevasta pretorului Cserey și asta nici una nici alta, cere, ca doamnele noastre să se scoale de pe scaunele dinainte, căci acelea ar fi ale ei. Se'nțelege, că ale noastre nu s'au supus acestei cereri necuvințioase, dar au putut trage o învățătura: Ungurul, când te chiamă la el, te chiamă ca să te batjocorească.

Maiestatea Sa și recenzământul. În Viena s'a început recenzământul (numărătoarea) populațiunii orașenești. Pe foaia de declarație, care poartă numărul 1, Monarhul a scris cu mâna proprie în rubricile (despărțiturile) deosebite următoarele:

Locuința statornică: *Viena, Castelul Curții.*

Numele: *Franz Iosef I, Împărat-rege, văduv.*

Limba maternă: *germană.*

Averea: —.

Din Ungaria fericită — la America. Pe când în cei zece ani dela 1871 până la 1880 au emigrat din Ungaria la America 72 de mii 960 de oameni, — 1901 până la 1909, adecă în nouă ani, au emigrat un milion 886 de mii 826 de oameni! Toți aceștia au plecat de dragul bunătaților și mai ales al libertății ungurești.

Și-a pierdut graiul de groază. În Jidovin (Bănat), o femeie a sărit din tren, având un copil în brațe. Ea a sărit însă rău, cum se întâmplă mai totdeauna când sare cineva din tren sau și din căruță, și a căzut preste șini. Roatele trenului erau p'aci s'o taie, de nu-i săria un om într'ajutor, care o scoase de sub roate. Astfel a scăpat, dar de groază și-a pierdut graiul.

Cătră abonați. *Apropiindu se sfârșitul anului, la numărul 49 al „Fott Poporului” am adaus mandate postale pentru reînnoirea abonamentului. Rugăm pe iubții noștri abonați a trimite prețul abonamentului mai din vreme, cum și să ne câștige, între cunoscuții lor, cât mai mulți abonați noi. Inmulținduse numărul abonaților, vom putea face și foaia tot mai bogată și mai interesantă. Numeri de probă se trimt, la dorință ori cul gratis.*

O nenorocire mare au pricinuit la un târg de săptămână din Bichieș niște cai spăriați. Din cauze necunoscute, caii dela căruța țăranului Gabriel Pap s'au spăriați și au năvălit într'o grămadă de femei, dintre cari 15 au fost greu rănite. O femeie a înebunit de spaimă. Contra țăranului s'a pornit cercetare din cauza negrijei.

Din urmările beției. În Budapesta a chefuit lucrătorul bețiv Ion Kutak cu ibovnica lui, Dumineca trecută, de dimineața până seara. Legănându-se au plecat în fine cătră casă. Pe drum însă trecând pe lângă o altă crâjmă, nu s'au putut răbda să nu între în ea. Crâjmarul cuminte, văzându-i beți, n'a vrut să le dea beutură. Oâteva l'au înfruntat însă și l'au aruncat, dimpreună cu ibovnica lui, afară. Luni dimineața Kulak a simțit dureri mari, la amezai a fost mort. O comisiune medicală a fost însărcinată să constate cauza morții lui.

Un lemnș (chibrit, cătrăniță) și moartea a șase persoane. La Ohmsandorf s'au jucat niște copii de școală 'cu focul lângă o casă veche, acoperită cu paie, în care durmiau tatăl și cinci copii. Un chibrit aruncat a aprins niște paie de lângă ea, focul s'a aprins asupra acoperișului și până să prindă de veste nenorociiții din odaie, coperișul arzând s'a prăbușit peste ei și i-a omorât pe toți șase.

Un gravor răpit de o bandă de falsificători de bani. Înainte o'o săptămână dispăruse gravorul (unul care face tiparuri în metal, lucrând medalii) Camil Füssl dispăruse din Craiova (România), fără să i se poată da de urmă. Unii bănuiau, că a fost răpit de niște falsificatori de bani. Bănuiala s'a adevărit. Füssl a fost în adevăr răpit de vestigi falsificatori din comuna Leu (jud. Romanați) de Sâmbăta trecută. Toată săptămâna a lucrat sub amenințare de moarte, la clișee (chibrituri) de monete de 2 lei, un leu și 20 bani. După isprăvirea clișeelelor falsificatorii au voit să-l omoare. Gravorul, grație iscusinței lui a reușit să scape de sub supraveghiere, iar apoi ajutat de o ceață deasă, a fugit la 12 noaptea. Abia dimineața a nimerit în comuna Coșoveni, de unde cu o căruță a venit la Craiova și a făcut arătare la judecătorie. Imediat au plecat la fața locului prim-procurorul Bănescu și judele instructor Măldărescu, cari au arestat pe capii bandei: Nae Balacan, Ghiță Ionescu, Panait Voiculescu și compliciilor lor Vasile Ionescu și Dumitru Ion. De asemenea a fost arestat un alt complice, gravorul Weintraub din Caracal. La percheziția s'au găsit clișee și monete fabricate, cari au fost confiscate.

Hoții în biserică. Ni se scrie: Niște hoți au intrat în biserică românească din Vărd (comitatul Târnavei mari) și spărgând cutiile, au furat banii din ele. Dimineața s'a aflat furtul și s'a dat de știre diregatoriilor, dar hoții n'au fost prinși. Cu câtă îndrăzneală lucrează dovedește și faptul, că în noaptea următoare au intrat în biserică din Coveș și Bendorf.

O faptă frumoasă. Din Cristian ni-se scrie: Edificând școala gr.-or. din Cristian, care e unul din cele mai pompoase zidiri a românilor din jur, întreprinzătorul Nicolae Cornea, săliștean de obârșie — în semn de mulțumită către Dumnezeu, a făcut o danie de 200, zi două sute coroane pe numele bisericeii, cu scopul ca banii aceștia depunându-se la banca locală spre fructificare, să se folosească pentru trebuințele școlărilor dela această școală, așa după-cum din timp în timp să va simți mai mare lipsa, fie pentru procurarea de cărți, îmbrăcăminte pe seama școlărilor săraci, fie ca din ale lor interese învățătorii cu elevii să întreprindă excursiuni școlare.

E de lăudat această faptă a dlui anteprenor Nicolae Cornea, care e un măestru de model și am dori ca mai mulți să-i urmeze fapta aceasta nobilă. *Sentinela.*

Roadele beției. Din Mermezeu-Văleni, comitatul Hunedoarei, ni se scrie, că Duminecă în 12/25 Decemvrie cu ocaziunea adălmășului pentru tors de cânepă, dat în casa lui Vasile Borza, flăcăul Iosif Rusan a asasinat în modul cel mai înfricoșat pe Dumitru Stoica și soția sa, după cari au rămas 6 copii minoreni. Cum și pentru-ce nu ni se spune. Desigur au beut prea mult și-apoi s'au luat la ceartă.

Un lucru necuviincos. Din Coveș (tractul Agnitei) am primit o scrisoare din care extragem următoarele: În zilele trecute a fost în Coveș o înmormântare, la care lângă alți trei preoți a luat parte și preotul Eugen Muntean, fiul actualului protopop al tractului Agnita. Acest preot deși servește ca atare de vre-o doi ani, totuși nu ține de vrednică tagma preotească ca prin portul său să dovedească că e preot.

Înainte de slujba înmormântării poporul adunat la îngropăciune credea, că acest preot e un voiajer cocofat, pentru-că era îmbrăcat cu un surtuc până din sus de genunche, barba rasă de tot, capul frizat ca la răgute, iar pe cap o pălărie cu păreți de tot înguști.

Prin acestea și prin faptul că e cleric absolut și cu praxă de doi ani ca preot și încă nu pricepe nici ne'nsemnatul tipic dela înmormântare, să vede lămurit că nu are dragoste către chemarea sa.

Ne miră faptul cum de tatăl Dsale vede gunoii din ochiul altora, iar bârna din al său n'o vede, că pedepsește pe unii preoți, pentru-că nu-i află în reverenți când D-sa merge de îi cercetează. *Eu.*

O grevă a negustorilor. Bulgaria, lacomă după pământul vecinilor, a pus dări mari pe locuitorii țării, ca să strângă cât mai mulți bani pentru armata ei prea mare pentru o țară cam mică, după cum este ea. Negustorii din Sofia, capitala Bulgariei, în semn de protest contra acestor dări prea mari, s'au pus în grevă, închizând prăvăliile pe timp de trei zile. Tot așa vor să facă și negustorii din alte orașe bulgărești.

Creșterea rea. Mulți părinți îngăduitori își nenorocesc copiii, cari se învață a lucra de capul lor. Astfel se întâmplă apoi, că urmași de ai unor oameni cinstiți ajung tâlhari. În Szarvas (Ungaria), doi elevi dela preparandia de stat de acolo, au fost surprinși în momentul, când voiau să spargă o prăvălie, ca să între să fure. Băieții au luat-o la fugă, jandarmii după ei trăgând gloanțe, fără să-i nimerească*). În urmă i-au prins. Părinții acestor tâlhari tineri sunt oameni cinstiți și cu starea bună.

*) Nu erau Români!

Ocaziune potrivită este acum a comanda fiecare abonat al nostru »Călin-darul Poporului« pe anul 1911. Anume, după-cum spunem și la alt loc al foii noastre de astăzi, la numărul 49 am adăus mandate postale pentru renoirea abonamentului. Deodată cu trimiterea banilor pentru foaie, ori-cine poate comanda și Călin-darul, crușând astfel porto postal, prin aceea că trimite toți banii deodată, atât pentru foaie cât și pentru călin-dar. Cuprinsul »Călin-darului Poporului«, care este cel mai bogat și mai ieftin, îl află cetitorii noștri în partea inseratelor a foii. Prețul este 40 bani, iar pentru trimiterea pe postă 5 bani deosebit.

O universitate evreiască. Evreii din Rusia vor să-și înființeze o universitate evreiască în Vilna. Pentru aceasta adună bani. Un ban-cher a subscris 500 mii de ruble (un milion 250 mii de cor.)

O furtună îngrozitoare a bântuit pe insula Gomera (insulele canarice, lângă Africa). O casă s'a dărâmat de loviturile uraganului și a îngropat sub dărâmăturile ei 22 de persoane, cei mai mulți copii.

Milioane pe fundul mării. Au trecut mai bine de-o sută de ani, de când o corabie încărcată cu aur s'a înecat aproape de Amsterdam (Holanda). Ea avea încărcate 1389 bucăți mari de aur și 298 de argint, în valoare totală de 40 milioane coroane. S'au făcut lucrări pentru scoaterea acestei averi îngropate în nisipul din fundul mării. În timp de un secol s'au scos abia 100 bucăți de aur și 89 de argint, așa că au mai rămas îngropate 25 de milioane. Acum o societate engleză s'a angajat să scoată la lumină aceste milioane. Pentru aceasta a trimis o corabie-mașină anume construită, care are puteri uriașe de scoatere. Căpitanul corăbiei spune, că nisipul, care astupă corabia, are o înălțime de abia zece metri, așa că lucrul nu e greu. Mașina lui se poate pe oară 2200 tone (o tonă are 1000 kg.) de nisip. Societatea aceasta a scos până acum 370 de corăbii de pe fundul mării.

Holera pe insula Madeira. În Oceanul-Atlantic, aproape de coasta Africii se află insula Madeira. Clima este dulce, o vecinică primăvară, flori, pomi și arbori pururea verzi. Locuitorii însă sunt lipsiți de cultură. De pe o corabie cu bolnavi de holeră s'au molipsit și cei de pe insulă. În loc să asculte însă de ordinile autorităților, s'au răscolat contra acestora, au jefuit și prădat mai multe farmacii (apotece) iar pe farmaciști i-au bătut. Pe soldații, cari au venit să oprească devastările, i-au primit cu petri. Soldații au dat focuri, așa că sunt mulți morți și răniți.

Până acum sunt preste trei mii de cazuri de holeră pe insulă. Iată unde duce prostia!

Chinuirea arestanților politici din Rusia. Arestanții politici din Rusia o duc ceva mai rău decât Românii noștri în temnițele ungurești: ei sunt pedepsiți și cu bătaia. Decurând s'a întâmplat în închisoarea din Vologda niște fapte, cari au indignat pe toți Rușii cinstiți: directorul închisorii au pus să bată pe toți arestanții politici — erau 85 — cu toate că medicul spusese, că numai 40 ar putea suporta bătaia. Patru dintre cei bătuți au murit. Medicul și-a părăsit postul. În altă închisoare s'au sinucis 12 arestanți, ca să scape de rușinea bătaii. Drept protestare contra acestor barbarii, trei mii de studenți dela universitatea din Petersburg au hotărât să nu se mai ducă la școală mai mult timp.

Viață lungă. În Mociu (părțile Clujului) a răposat nu de mult țăranul Bujor, care ajunsese la frumoasa etate de 106 ani.

Chicago, vestitul oraș din America-de-Nord, are acum aproape trei milioane de locuitori. În biserici se roagă oamenii în vre-o douăzeci de limbi. Cea mai răspândită limbă e cea englezească, apoi cea nemțască. Pe lângă aceștia mai sunt vre-o 90 mii de Cehi, 10 mii de Sârbi, 10 mii de Slovaci, 5 mii de Maghiari, 4000 de Greci și două mii de Români.

Petreceri. Tinerimea română din Rășinari aranjează o producțiune teatrală a doua zi de Crăciun, în școala din loc. Inceputul la 4½ oare seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., iar de familie 2 cor. După concert urmează predarea piesei teatrale „Logodna dela Sfânt Ioan“, dramă populară în 4 acte, de A. Silagi. După producțiune urmează joc în pavilionul „Nicolae Vidrihin.“

— În Săliște se va da a doua zi de Crăciun o reprezentație teatrală, în sala festivă a școlii. Se vor reprezenta: I. „O șezătoara la țară“, teatru pentru copii, de C. Ungur. II. Tablou după poezia „Apostolul“ de O. Goga. III. „Vacanții“, comedie într'un act de M. Baiulescu. Inceputul la 7½ oare seara. După producțiune urmează joc. Bilete de intrare cu 2, 1 50, 1 și 60 fil. se vând în prăvălia d-lui Nicolae N. Țintea.

Mâncătorii de câni. Sunt și oameni de acestia. Din gazete străine aflăm, că în timpul din urmă a sporit, în Germania, foarte mult numărul celor-ce mănâncă carne de câne, mai ales în regatul Saxoniei, care se află la mează-noapte dela Bohemia.

După statistica oficială, s'au tăiat în întreaga împărăție germană în anul 1908 cu totul 6362 de câni. Să nu credeți însă, că oamenii mănâncă carnea de câne din cauza lipsei! În orașul Chemnitz din Saxonia s'au mâncat în anul 1908 704 câni, în 1902, care a fost un an de lipsă, numai 332. Se pare deci, că fineța gustului la unii lacomi și alegători în ale mâncării joacă un rol oare-care, căci în Germania se vinde acum carnea de cal cu 40 fenigi (47 bani) și cea de câne mai scump, cu 50 de fenigi (60 de bani).

După cum spun cei pricepuți, din carnea de câne se gătește o fiertură, care are acelaș gust ca și zeama de carne de miel.

Bucățile cele mai plăcute sunt rărunchii și ficatul. Ficatul zic, că e cu mult mai gustos decât cel de găscă.

Câni cei mai căutați pentru hrană sunt cei domnești (de lux), pentru-că sunt mai bine hrăniți și mai grași, apoi urmează cei dela măcelari și în fine ceialalți.

Credința deșartă încă e amestecată în obiceiul de-a mânca pe bietul câne. În Saxonia cred, că grăsimea de câne e cel mai bun leac contra ofitei, de care se prăpădesc mulți lucrători în minele de cărbuni și în fabricile de sticlă. De altminteri „leacul“ acesta se folosește pe alocurea chiar și la noi Români.

O supărare au Nemții mâncători de carne de câne: nu pot face cârnați din ea, căci e prea sfrmicioasă.

Să le fie de bine!

Unde se pot procura cele mai elegante reverenți și ornate bisericesti? La „Croitoria Universală“ I. Petrașcu, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 30. Telefon Nr. 172. — Serviciu prompt și conștientos. Prețuri moderate.

În amintirea lui Björnson, prietenul Românilor, s'a așezat pe fațada palatului Berberini din Roma, unde a petrecut ilustrul Norvegian, o tablă comemorativă.

O explozie. În Catania (oraș din Italia) un țaran transportă cu căruța șase butoaie cu benzină. Un butoiu căzu din căruță și făcu explozie. Explodară și celelalte cinci butoaie, așa că flăcările îngrozitoare au cuprins mai multe case. Pompierii n'au putut face nimic. Au fost răniți și 6 oameni. Benzina e foarte primejdioasă, căci explodează și aburul (mirosul, ce iese din ea) dacă se apropie de căldură.

Un primar căpitan de tâlhari. În Sisin (Sardinia, o insulă, care se ține de Italia) a năvălit o bandă de tâlhari mascați în casa unui proprietar. După-ce l'au sugrumat pe bărbat, au început să căzneasă femeia cu un fier ferbinte. Un nepot de frate auzi țipetele și veni să vadă ce e. El impușcă pe unu dintre tâlhari. Când îi luă masca de pe obraz, văzu că e chiar primarul acelei comune. Insula Sardinia a fost totdeauna vestită de tâlhari. Școale sunt puține acolo, iar locuitorii sunt cam sălbatici.

Cine poartă greul în Tripla-Alianță (cele trei state aliate: Austro-Ungaria, Germania și Italia)? Un colonel german face într-o foaie nemțască o socoteală, din care se vede, că între statele Triplei-Alianțe, Germania cheltuiește mai mult decât Austria și Italia împreună. *Austro-Ungaria* are o suprafață de 575 mii 500 kilometri pătrați și o populațiune de 50 $\frac{1}{2}$ milioane. Armata ei (cu ma-

rină cu tot) e în timp de pace de 370 mii de soldați. Ea cheltuiește pe an cu armata 459 milioane de mărci (o marcă = 1 coroană 20 bani). *Italia* are o suprafață de 286 mii 700 km. pătrați; populațiunea ei e de 35 milioane; armata numără 257 mii de soldați. Cheltuielile cu armata sunt de 868 milioane mărci. Italia și Austria împreună au deci 962 mii de km. pătrați cu 85 $\frac{1}{2}$ milioane locuitori, o armată de 635 mii de soldați și cheltuieli de 827 milioane de mărci. *Germania* are o întindere de 541 mii km. pătrați, e deci mai mică decât Austria, dar populațiunea e de 65 milioane locuitori. Armata e de 653 mii de soldați pentru cari cheltuiește pe an 1350 de milioane. Colonelul german recomandă Austro-Ungariei să dea mai multă atențiune dezvoltării armatei, căci monarhia noastră ar fi mai primejdioasă decât Germania, mai ales că Italia, cu toată tovarășia, nu prea e cu dragoste față de noi.

Furturile în administrația din Grecia Tot mai mult se arată ticăloșia cea mare din țara grecească. Dintre funcționarii administrativi sunt dați în judecată 238, cari au furat preste 17 milioane de lei. Între cei dați în judecată sunt și mai mulți deputați.

E rău și în America. Din comuna Barcs (Ungaria) se anunță, că în timpul din urmă au început să se reântoarcă acasă mulți din cei emigrați la America. Între cei rentorși sunt și de aceia, cari de 15 ani au petrecut în America. Întrebați, că ce-i face să se rentoarcă, spun, că împrejurările de traiu s'au îngreunat mult și acolo.

Luptă cu braconieri (vânători pe ascuns, cari n'au licență de vânat). În comuna Ibrany (Ungaria), pădurarul Karaszi a urmărit, ajutat de băiatul lui de 16 ani, câțiva braconieri. Apropoiindu-se de aceștia, unul din ei s'a întors și impușcat cu un glonț din pușcă. Glonțul a nimerit pe băiat în gât, culcându-l mort la pământ. Jandarmii l-au arestat, până seara, pe ucigaș.

Loc scump. În Budapesta s'a vădud dăunazi o casă la un colț de stradă, cu un milion 50 mii de coroane. Casele fiind vechi, cumpărătorul le va dărîma, ca să facă altele nouă, așa că de fapt el a plătit cu suma aceea numai cei 150 de stângini pătrați, cât face locul. Un stângin pătrat se vinde deci cu șapte mii de coroane. Dacă s'ar plăti pentru un jugăr ardelenesc (1600 stângini pătrați) tot așa, ar costa jugărul unsprezece milioane două sute de mii de coroane!

Un cadavru petrificat. În sudul Italiei, aproape de Vezuv, s'a întâmplat în anul 79 după Christos, pe vremea bunului împărat roman Tit, o erupțiune a acestui vulcan, care a acoperit cu lavă (cenușe și petri topite) mai ales orașele Herculanium, Pompei și Stabie. Partea cea mai mare din locuitorii a scăpat, orașul Pompei e acum desgropat. Totuși se mai găsește din când în când câte un corp omenesc, care n'a putrezit în pământul acela înfierbântat. Acum de curând s'a găsit un cadavru (trup) de femeie, împodobit cu multe aurării și petri prețioase. Se dă cu socoteală, că acum 1831 de ani, când cu erupțiunea, a încercat să fugă, dar a fost prinsă de riul de foc.

Nașterea Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Ingerii vestesc păstorilor și celor trei crai dela Răsărit Nașterea Domnului. În partea din dreapta se află Fecioara Maria culcată în iesle, cu pruncul în brațe; împrejurul lor stau ingerii; iar în partea din stânga se văd păstorii cu oile și cei trei crai dela Răsărit, cari au venit să se închine Domnului.

Literatură și știință

De Crăciun.

O stea s'aprinde sus în răsărit,
Din fie-care sat o văd creștinii,
Tot cuibul strălucește primenit;
Azi e mai vie flacăra luminii
Chiar și-n bordeiul șubred de sub deal,
Unde-o bătrână singură-l așteaptă
Pe cel care de-a patimilor val
Ne-a apărut cu crucea 'n mâna dreaptă.

Colo 'ntr'o icoană peste scrin
Ea-l are — prunc în brațe la Fecioara,
Și îngerii voioși din zare vin,
Cântându-le „Osana-i impresoară.

Icoana pentru baba e altar,
La ea 'ngenunchie 'n fie-care sară
Cu jalea și cu chinul ei amar, —
Căci are-un fiu departe 'n altă țară.

Bărbatul de vre-o patru ani e mort.
De-atunci ea nu mai are zi cu soare.
Zadarnic răsuțește la cel tort.
Când va veni cel sfânt s'o cheme oare?

De va chiema-o făr' să-i fie dat
Să-și mai audă chiuvind feciorul,
Sufletul ei pribeag, neîmpăcat,
Va duce și pe altă lume dorul.

Câțiva coceni pe vatră s'au aprins
Și dogoresc arzând cu vâlvătaie,
Bătrâna-și culcă 'n palme capul nins
Și-adoarme lângă foc pe niște straițe.

Un clopot la biserica din sat
Vestește ciasul sfânt de priveghere
Și razele de lună 'n casă bat,
Pare c'ar fi lumină de 'nviere.

Bătrâna geme și vorbește 'n vis.
Poate-l visează pe cel de sub glie.
A scârțâit ușa cămărei, s'a deschis. —
Un călător străin intră 'n chilie,
S'apropie de babă și-aplecat
Ingână vorbe calde, lacrămează:
„Măicușă iată-ți fiul depărtat,
Deșteaptă-te și mă privește trează.

„Căci azi e seara sfântă de Crăciun
„In cari ni se vestește mântuire,
Vino coala la masă ca să-ți spun
„Tot ce am pățit în lunga pribegire.“

Dar biata mamă nu s'a deșteptat...
Murise făr' a-și mai vedea feciorul,
Poate că 'n vis l'a binecuvântat
Și-a dus cu ea pe altă lume dorul.

Maria Cuntăn.

Din cartea vieții.

De Alex. Țințariu.

Iarna s'a pus foarte de timpuriu. Patru zile ceriul a cernut fulgi mari de zăpadă, acoperind cu vâl alb și lucitor pământul. Când apoi a încetat de a ninge, a urmat un ger grozav. Spuneau bătrânii din sat, că ei n'au mai pomenit așa iarnă grea și strașnică.

Aceasta a fost mare pacoste pe capul sătenilor, căci erau siliți să-și țină toate dobitoacele acasă, în grajd, deși abia dacă aveau nutreț. Vara a fost secetoasă; grâul a crescut numai de vre-o trei, iar cucuruzul n'a trecut peste cinci palme. Nu aveau nici paie nici tulei, cari mai erau și subțiri ca nuelele.

Se apropiau sărbătorile Crăciunului și pe fețele creștinilor nu mai erau întipărită bucuria de altă dată; acum ei era triști și po-

somorți, dar mai cu seamă copii suferiau mult. Numai cei mai cu stare bună dintre săteni au tăiat în ziua mucenicului Ignatie câte un porc, căci ceilalți dintre ei i-au vândut la oraș, ca să cumpere hrană și nutreț.

Sosise și seara de Ajun. În această seară, altădată, ulițele satului resunau de chioțele vesele și cântece șăgalnice ale colindătorilor, cari în cete mai mici sau mai mari, sub conducerea unui vâtav, cutreerău satul.

Acum însă abia dacă se zăriau sburdalnicii colindători. Din când în când trecea câte o ceată mică, dar chiuțurile lor păreau silite, iar cântecele parcă erau îmbinate cu duioșie...

Glasul acestor colindători, însă îngrabă a amuțit și ulițele satului și-au luat obicinuita lor înfățișare, devenind iar pustii. Tăcarea nopții acum era conturbată numai de lătratul răgușit al vre-unui câne lichnit de foame și de glasul orologiului din turnul bisericeii, care, nepăsător de nimic, își făcea datorința, vestind măsura vremii.

Cu vre-un ceas înainte de miezul nopții, un bărbat s'a oprit la casa Ilenei Butuc.

Ion Butuc, bărbatul Ilenei, a luat lumea în cap. Nime nu știe că pe unde rătăcește el.

Intr'o zi, și-a părăsit nevasta și copiii, ducându-se numai el știind unde. De atunci Ion n'a mai dat nici un semn de viață.

Ileana în fie-care zi a așteptat reîntoarcerea pribeagului, dar zilele și anii mereu s'au strecurat în marea veșniciei, fără ca Ion să se reîntoarcă.

Și cu cât mai multă vreme a trecut, cu atât Ileana era tot mai neliniștită; suferințele ei erau tot mai chinuitoare. Apoi când și cea de pe urmă schinteie a dorinței de a mai revedea pe Ion s'a stâns din pieptul ei, crezându-l pentru totdeauna pierdut, a trebuit să se împace cu soarta, căci ce putea ea altceva se face?

Cât de tristă și dureroasă e viața unor oameni! De câte suferințe sunt ei părtași... Și suferințele lor atunci sunt mai păgâne, când toate opintirile de a sfărîma păharul cu amar și venin, întins de răutăcioasa mână a sorții, rămân zadarnice!

Vreme de trei ani Ion și Ileana Butuc nu s'au plâns împotriva sorții lor. Erau ei oameni săraci, nu stăpâneau comori neprețuite, dar mulțumindu-se cu puținelul ce aveau, ceriul vieții lor a fost senin. Munciau cu dragoste și știau să prețuiască rodul muncii lor.

Ileana a născut doi copii, un băiat și o fată, iar bucuria și fericirea ei și a lui Ion nu a avut margine. Munciau acum cu dragoste și mai mare și și mai mult prețuiău rodul muncii lor. Ei trăiau numai pentru fericirea lui Tudorică și a Păuniței.

Cât e de frumos, de dumnezesc chiar, să te sbuciumi pentru binele, pentru fericirea unor ființe cari îți sunt dragi și scumpe. Intr'o clipită, farmecul și nevinovăția unui singur zimbet de al lor, te înveselește; greutatea gândurilor negre, apăsătoare, nu o mai simți; credința sdruncinată și se întărește și câștiga puteri nouă pentru lupta, atât de grea și nemiloasă, împreună cu viața.

Atunci sub vraja acelu zimbet, gândești că și stâncele le-ai putea sfărîma cu mâinile, că nimic nu e pe pământ ce, la un singur sămân al tău nu și s'ar supune, că nimic nu e ce nu ai putea să aduci la îndeplinire, așa cum tu dorești.

Te sbuciumi fără încetare; gândurile nici odată nu-ți dau răgaz; ele, și ziua și noaptea de-o potrivă îți tocesc creierii, iar atunci când cu bucurie începi să vezi, că sbuciumările ce faci nu sunt zadarnice, întocmai ca

un fulger nimicitor, vine nevăzuta mână a sorții și sfărîmă tot ce tu, cu atâta greutate ai clădit...

Așa e și povestea lui Ion și a Ilenei Butuc.

Intr'o zi Ion a venit acasă foarte mâniș. Tremura, parcă ar fi fost scuturat de două mâni vânjoase, iar fața îi era galbină ca ceara. Credeai că e un idiot.

Ileana mirată l'a întrebat:

— Ce ai tu, Ioane?

Ion Butuc a încrunțat sprâncenele și cu putere își strângea pumnii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi ce și-s'a întâmplat? l'a întrebat Ileana de nou și acum cuprinsă de o presimțire rea. Ileana s'a apropiat apoi de bărbat.

Dar Ion, cu glas ca de sub pământ, a strigat:

— Nu te apropia de mine ticăloaso!

Ileana a crezut că visează.

— Ioane, ce vorbești tu? a murmurat femeia.

— M'ai nenorocit! a zis, tot cu acel glas, Ion.

A spus Ilenei că ea îl înșală cu Ștefan Brusture. Despre aceasta s'a incredințat astăzi. Femeia a izbucnit în plâns.

— Nu e adevărat! A mințit cine și-a spus așa vorbe răutăcioase. De când sunt nevastă, nici odată nu am vorbit cu Ștefan.

Ion Butuc însă, fără se i-a în seamă vorbele Ilenei, a urmat se zică:

— Nelegiuirea ta e așa de mare, pentru care nu este pedeapsă cuvenită... Eu nu te sfădesc, nu ridic mâna asupra ta, căci ori și ce aș face cu tine, păcatul atât de greu și rușinos, ce ai săvârșit, neschimbat rămâne. De aceea între noi astăzi totul e sfârșit. Eu mă duc; mă duc departe de aici.

Toate incredințările, toate jurămintele Ilenei zadarnic au fost Ion par-că a înebunit, pierzându-și darul judecății sănătoase. Încă în aceeași zi a luat lumea în cap...

Ștefan Brusture a fost îndrăgît pe Ileana, când era fată mare. Părinții lui au trimis pețitori la părinții fetei, dar Ileana nici nu a voit să audă de Ștefan, căci ea iubia pe Ion.

Ștefan a jurat răzbunare. Și s'a răzbunat asupra Ilenei, după-ce ea s'a măritat. A pus la cale pe doi prieteni de ai lui, cari au spus lui Ion că nevastă-sa îl înșală. Iar ea să se incredințeze că ei adevărul au vorbit se întrebe numai pe văduva lui George Tulbure, la care se întâlneau îndrăgostiții, Ștefan și Ileana.

Intr'un suflet a mers Ion la văduvă, care încă a fost pusă la cale de Ștefan. La început ea nu a voit să știe de nimic, dar mai târziu a adevărit toate spusele prietenilor lui Ștefan...

Ion Butuc a trecut marea; a mers în America. Aici a câștigat frumoși bani, căci el tot sărguincios și cruțător a rămas.

Nici-odată nu s'ar mai fi reîntors acasă, dacă într'o zi, după vre-o cinci ani dela pribegirea lui, nu întâlnea acolo, în țara aceea, pe Sandu Papură, unul dintre cei doi prieteni de-ai lui Ștefan, cari i-au desvâlit nevinovăția Ilenei.

Sandu și-a recunoscut greșala și păcatul ce făcuse, iar Ion, mai cu seamă când auzise că Ileana și acum i-a rămas credincioasă, căci ea nu s'a măritat, deși mulți au cerut-o de nevastă, — cu cel dintâiu vapor a plecat acasă...

În seara aceea de Ajun, cea mai mare bucurie și fericire a fost în casa lui Ion și a Ilenei Butuc. Bărbatul tocmai sosise acasă.

La Nașterea Domnului.

*Când steaua pe ceriuri frumos se arată
și fum de tămâie să n'prăzție'n vânt,
In peștera sfântă Fecioara Curată,
Născut-a astăzi pe fiul cel sfânt.*

*Păstorii din fluier descrie puterea,
Și îngerii cântă în mâni cu lumini.
Când nouă ne-aduce Christos mângăierea,
Cu craii împreună măriți-l creștini.*

*Frumoasă-i a Crăciunului seară sfântă.
Bătrânii trecură al postului prag.
Feciorii la fete cu drag le colindă.
Pe mâne la horă le'vîltă cu drag.*

*Copii mai veseli să duc să colinde,
Cu stele frumoase, gătit'e'n colorii,
In steaua-i cu cornuri lumina și aprinde,
Cu'n zimbet pe față ca roua pe flori.*

*Bătrânii stau mulcomi și ascultă cântarea,
C'e'vîle a lor suftel de ani oboșit,
Și-așteaptă în urmă de-aud cuvântarea,
Rostind'o copiii de prasnucul sfânt.*

Maria din Ocna.

Nașterea Domnului.

— Legendă din Bucovina. —

Voind împăratul, care domnea pe timpul acela, când avea să se nască Domnul nostru Isus Christos, să facă o numărare a tuturor oamenilor din împărăția sa, a dat poruncă, ca fiecare să se ducă la locul nașterii părinților și acolo să se înscrie.

De porunca aceasta trebui să asculte și Preacurata Fecioară Maria, dimpreună cu logodnicul ei Iosif. De aceea se duseră ei la *Vitflein*, ca acolo să se înscrie, fiind-că din acest oraș li-se trăgea vița și sămânța.

Ajungând în *Vitflein* pe'nserate și încapând o ploaie deasă și rece, nu știau, unde să tragă. Ar fi intrat în oraș și ar fi tras acolo undeva, se temeau însă, că toate casele vor fi pline de oameni bogați, iar pe dâșii, fiind sărmani, nimeni nu va voi să-i primească. Ca să nu rămână preste noapte în drum, se abătură la o casă din marginea orașului și întrebă pe gospodina acelei case, dacă n'ar fi așa de bună să le dea sălaș preste noapte.

Gospodina, uitându-se la dâșii și văzându-i cât sunt de osteniți de drum, le răspunse, că ea foarte bucuroasă i-ar primi, dar nu se încumetă, căci bărbatul ei anume *Crăciun* nu e acasă și, fiind un om foarte aspru, se teme, că dacă-i va primi, când se va întoarce acasă, are s'o bată.

„Fii așa de bună — se rugă mai departe Fecioara Maria — și ne primește, dacă nu în casă, cel puțin sub strașina casei, ca să nu ne plouă.”

„Dacă numai de-atâta vi-i, ca să nu vă plouă, apoi intrați în grajdul dobitoacelor și acolo n'are să vă plouă” — le răspunde atunci *Crăciuneasa*.

Ce erau să facă acum Preacurata Maria și Iosif? De voie, de nevoie intrară în grajd și acolo, fiind foarte osteniți de drum, se culcară, ca să se odihnească.

Iată însă, că tocmai în noaptea aceea îi sosi Preacuratei Fecioare timpul ca să nască.

Iosif, văzând că a ajuns-o durerile nașterii, se duse de grabă în casă și spunând *Crăciunesei*, ce s'a întâmplat, o rugă să vie și s'o moșească.

Crăciuneasa, care fusese mai înainte moșă, nu se lăsă mult rugată, ci merse cu

bucurie la grajdul dobitoacelor și se apucă de moșit. După-ce și-a isprăvit lucrul și a înfășat și culcat în iesle copilul, se întoarse în casă și se apucă să facă de mâncare soțului său.

Iată însă, că nu mult după aceasta sosește și *Crăciun* acasă. *Crăciuneasa*, când îl văzu, se bucură și începu apoi a-i spune toate: cum a dat sălaș în grajdul dobitoacelor la un moșneag și la o femeie tânără și cum ajungând-o pe femeie durerile nașterii, s'a dus și a moșit-o.

Auzind *Crăciun* cele-ce i-le spuse soția sa, a început a o muștra zicând:

„Tu netrebnică femeilor, ce ești! N'ai moșit până acuma destul? Acum te-ai apucat de moșit și la niște venetice?” Și cum rosti cuvintele acestea, inhătă de grabă o bardă și-i tăie amândouă mâinile de prin coate.

Crăciuneasa mai mult moartă decât vie, atât de spaimă, cât și de durerea cea mare, aleargă plângând în grajdul, unde era Isus Christos, dela care strălucia ca dela o lumină, și cum ajunse, zise către Maica Domnului, arătându-i mâinile:

„Eu și-am făcut bine și te-am moșit, ear bărbatul meu iată ce mi-a făcut pentru aceasta! mi-a tăiat mâinile!”

Maicii Domnului, văzând-o plină de sânge și fără mâni, i-se făcu milă de dânsa și zise:

„Nu te văieta, ci întoarce-te de grabă în casă, ia-ți, cum vei putea, mâinile tăiate, vino cu dâșele încoace, atinge-le de fața fiului meu Isus și las' de nu va fi iară bine!”

Crăciuneasa făcu, după cum îi spuse. Se întoarse de grabă în casă, luă mâinile tăiate cu ciompurile, ce-i rămăseseră dela cot în sus, se duse cu ele în grajd, le atinse de fața Domnului nostru Isus Christos și cum le atinse, mâinile îndată creșteră la loc și se făcură așa de frumoase, ca și când ar fi fost de aur.

Văzând *Crăciuneasa*, că mâinile i-au creșcut iarăși la loc și i s'au făcut cu mult mai frumoase, de cum erau mai înainte, uită ca pământul de toate cele-ce i s'au întâmplat, și mergând în casă la bărbatul său *Crăciun* îi zise plină de bucurie:

„Tu în răutatea și mânia ta cea mare mi-ai tăiat mâinile, pentru-că am moșit pe o străină, dar iată ce mâni frumoase de aur mi-a dăruit acum pruncul străineii!”

Crăciun, văzind această minune mare, începu a se căli de păcatul făcut. Merse apoi în grajd și căzând în genunchi înaintea Maicii Domnului, se rugă de iertare.

Maica Domnului îi zise, că dacă va crede în fiul ei Isus Hristos, pe care l-a moșit soția sa *Crăciuneasa*, și în puterea lui cea dumnezeiască și se va boteza, îl va ierta.

Crăciun nu numai, că crezu și se boteză, ci el descoperi minunea făcută cu soția sa și altor *Jidovi* și toți cei-ce-l auziră, crezură și se botezară.

Cântec.

*Micșunele, micșunele,
Drag decor al văilor,
Ce bine vă șade vouă
In comuna mîrlilor!*

*Micșunele, micșunele,
Scuturati-vă plângând,
Pe-a mea frunte, ca podoabe,
Nu veți străluci nici-când...*

I. Bura.

Cadou.

*Mă trudesc, îmi frământ mintea,
Să-mi vârs gândurile'n vers;
Nici decât nu ies la cale,
Poticnesc ca catu'n mers.*

*Inadear privesc cum țese
Un paiangin colo'n grindă;
Zădarnic ascult concertul
Șoarecilor de prin tindă....*

*Nu găsesc versul și pace!
Când gândesc mă iau fiori,
Căci am promis mândrei mele
Un cadou pe sărbători.*

*Și cum banii nu-s acasă,
M'am gândit să-i scriu un vers;
Să nu creadă că iubirea
Așa'ngrabă s'a și șters.*

*Cadou nu, versul nu curge;
De-aș ști că-ți fac bucurie,
Am un cambiu la o bancă,
L'aș trimite dragă tie!*

*Și deși colindătorii
Să aud cântând în sal,
Altă probă de iubire,
Zău, iubii-o, n'am de dat.*

Petru O. Orlășanu.

Colinde.

I. Din Muntenia.*)

Vine Ghiță tinere!
P'na cal murg și bididel,
Cu șaua de argințel,
Cu scările val de fier,
Cu biciul cu măciulie.
Sări cer, sări pământul,
Sări poarta soarelui.
Soarele nu fuse-acasă
Și fuse la lungă coasă,
Să-mi cosească fân cu flori,
Să-mi aibă de sărbători.
Cai de mână mi-l luară,
'N grajd de psatră mi-l băgară,
Cu proptele gălbinele
Se primbă boieri prin ele,
Cu streșini de busuoc,
Busuoc verde pe masă,
Rămâi gazdă sănătoasă.

II Din Moldova.

Ian sculați boieri, sculați,
Oameni buni, colindători,
De v'aprindeți luminări
Și primiți la sfânta rugă
Cu toți sfinții dimpreună.
Dela ușa pân' la masă,
Covor verde de mătăasă.
Da la masă cine șede?
Șede *Crăciun* cel bătrân.
Lângă *Crăciun* cel bătrân
Șede Maica Preciata.
Lângă Maica Preciata
Șede Ion Sfânt Ion,
Nănașu lui Dumnezeu.
Cu toți sfinții dimpreună.
— Tot stau Doamne să te'ntrub,
De ce Doamne grăul nostru
Jidovii l'o chinuit,
Pe cruce l'o răstignit,
Trestii 'n unghii i-o bătut,

*) Până la anul 1859 România se compunea din două principate, Muntenia și Moldova, fiecare cu domnitor deosebit.

Sângele i s'o pornit,
In păbar s'o sprijinit?
Dă la Dumnezeu să bea,
Dumnezeu blagoslovea,
Mirul nostru se făcea.

— Iar stau Doamne să te'nstab,
Iaste curți luminate
Cu lanț de fer legate,
Dinaintea istor curți,
S'o născut trei părtați:
Unu-i mir
Și unu-i via
Și unu-i apa lui Iordan.
Cu miru ne miruim,
Cu vinu ne veselim,
Cu apa ne ierdănim.
Sus în vestea lui Hristos
Să vă fie de foloș,
La mulți ani cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate.

III. Din Bucovina.

Preună-se Maica Sfântă
Prietre țarini daurite
Și fânate înflorite,
Un loc bun ca să-și găsească
Și pe fiul sfânt să nască.
Și uitându-se 'ntr'o parte
Vede-un plop nu prea departe,
Merge la el s'odihnească
Și pe fiul sfânt să-l nască.
Dară de freamătul frunzii
Nu s'a putut odihni,
Și Maica l'a blăstămat
Și din gur'a cuvântat:
— Firea-i tu'n veci blăstămat
De mine, de Dumnezeu,
Mai vârtos de fiul meu;
Frunza ta să n'abă stare,
Nici la vânt, nici la răcoare! —

Preună-se Maica sfântă
Prietre țarini intraurite,
Pe fânate înflorite,
Un loc bun ca să-și găsească
Și pe fiul sfânt să nască.
Vizând grajdul cailor
Și adăpostul iepelor,
Merse să se odihnească,
Ca pe fiul sfânt să-l nască.
Dar ea ori și cât dori,
Nu s'a putut odihni
De roștăl cailor,
De tropotul iepelor,
De rânchezul mânăzilor.
Și Maica i-a blăstămat
Și din gur'a cuvântat:
— Fire-ai cai, în veci să fiți,
Blăstămați și-afurizați,
De mine, de Dumnezeu,
Mai vârtos de fiul meu,
Năstrerupt voi să mâncați
Și să nu mai aveți saț,
Numa'n ziua de Ispas,
Dar și-atunci numai un ceas.

Preună-se Maica sfântă
Prietre țarini într'aurite,
Ca un loc bun să-și găsească
Și pe fiul sfânt să-l nască.
Vizând grajdul boilor,
Boilor, blăjnilor,
Merse să se odihnească,
Ca pe fiul sfânt să-l nască.
Maica s'a pus s'odihnească,
Boii-au prins a aburi,
Maica sfântă-a-i aldui:
— Fire-ai boi, voi alduiți
Și de mine fericiți,
De mine, de Dumnezeu,

Mai vîrtos de fiul meu.
Voi oricând să aveți saț,
Un oiaș două să lucrați
Și pe urmă să 'ncetați.
Un oiaș să vă odihniți
Și unal să vă hrăniți,
La lucru ori cât să fiți,
Să nu vă mai osteniți,
Un ceas două să lucrați
Și unal să rumegați. —

Când fu cătră miez de noapte,
Daurile-i trecură toate,
Și se născu fiul sfânt,
Dumnezeu p'acest pământ.
Și cum sfântul s'a născut,
Lealea'n raiu s'a prefăcut
Și peștera în palat,
Palat d'un mare 'mpărat.
Mii de făclii îmi ardea
Și-alte mii mi-s'aprindea;
Mii și mii de luminele
Străluceau ca niște stele,
Iar prin iesle flori creștea,
Fănu'un flori se prefăcea
Și frumos amirosia.
Maria se veselia,
Pruncu'n brațe-l cuprindea
Și pe frunte-l săruta,
Foarte mult se bucura,
Cumcă lumea va scăpa.
Astăzi s'a născut Christos
Să ne fie spre folos!

Neînțelegerile dintre „domni“

Neînțelegerile dintre fruntașii noștri și o parte a tinerimii române dela orașe, au atras și atențiunea cititorilor noștri dela sate, cari se întreabă în număr mare de rostul lor. Aceasta e un semn din samă înafară îmbucurător, căci dovedește interesul tot mai viu ce-l are poporul față de mișcările politice, nu numai din țara noastră peste tot, ci și din sânul partidului național român. Spre liniștirea lor, îi putem asigura, că toată vâlva se va liniști, ajungând fruntașii bătrâni și tineri pe calea mijlocie cea dreaptă, care să-i ducă la bunăînțelegere, pentru-ca bătrânii cu sfat cuminte și tinerii cu inimă înflăcărată să lucreze într'un gând pentru desrobirea poporului nostru.

Drept semne ale vremii dăm în cele următoare niște versuri primite dela un vechiu cititor al nostru dela țară. Ele oglindesc în mod simplu felul, cum gândesc oamenii noștri dela țară despre aceste neînțelegeri.

Versuri improvizate.

— Pentru popor. —

De Chimu.

S'au urît domni să lucre,
Socotase a fi bun mare,
Dacă s'or certa 'ntre sine
Pentru'un lucru oare-care.

S'au format două partide!
Pardon! tinerii zeloși
Vreau ca ei să ne conducă,
Nu bătrânii rujinoși.

Vechii soți conducători
Sunt numiți bătrâni „uzai“,
Iar tinerii: „oțeliți“. —
Parcă nu am fost tot frați!

„Tribuna“ e oțelită,
Ea dă tinerimei drept;
Oște-odată-i înfocată,
Incă s'ar lua de piept.

„Gazeta“ -i cam ocărește,
Cât să poate îi îndreaptă,
„Lupta“, „Drapetul“ și alte
Cu cuvinte îi mai ceartă.

„Foaia Poporului“ tace,
Înaintând pe încetul,
Nu vrea 'n ceartă ca să intre,
Deci nu dă la nime dreptul.

Ea-i scrie pentru popor,
N'are gând să se sfădească,
Menirea-i să lumineze,
Și nu să batjocorească.

Dacă domni noți se ceartă
Nu ne spuie barămi nouă,
Las' c'avem noi ceartă-acasă
De nu 'n ori-ce zi, — la două.

Nu se certe 'n public mare,
Certe-se la ei acasă,
N'avem lipsă să ne spuie
Când greul zilei ne-apasă.

Oțeliților!

Tinerilor oțeliți,
Stați puțin, îmbătrâniți
Tot în fapte, nu-'n cuvinte,
Ș'apoi v'apucați de linte!

Oala-i plină, nu se găț,
Dar' de ați-i încăreacă:
Lucrați, faceți, vă trudiți,
Ca bătrânii 'ncărunțiți.

Și la urma urmelor
Veți fi fruntea frunților;
Aurul în foc s'alege,
Rozda 'n fapte să oulege.

Bătrânilor „uzai“!

Voi, bătrânilor „uzai“,
Cinstea voastră o păstrați,
Nu v'abate-ți din program
Ca fățarnicul jidan.

Noi vă știm oameni cumiști,
Ați învățat din părinți
Ca nația s'o iubiți,
Din program să nu știrbiți.

Cugetări.

Lumea e destul de largă ca să poți
găsi un adăpost de ori-ce ambiție, dar nu
destul de bună pentru ca să ași o mângâiere
de ori-ce suferință.

Singurul dușman de care nu poți scăpa
e cugetul tău, care te știe și te osândește.

Bătrâneța, care cere respectul e mai
totdeauna cea care nu l'a meritat. E.

Cine îți aduce povești, așteaptă să le
răsplătești.

Năcazurile și tainele ce le ai, nu-i bine
să le descoperi nici la prietini, căci dacă nu
poate tăcea o gură, cum poți să faci mai
multe?

Doi limbuți nu pot ținea multă prie-
tenie laolaltă.

Cel viclean și răutăcios să teme din
tot omul. I. E.

Crăciunul la Românii din Țara Inrcească.

Departa dincolo de Hertegovina, de Sârbia și de Bulgaria, trăiește o ramură a neamului românesc, despărțită de multe sute de ani de Românii dela Dunăre spre meazănoapte. Ei încă vorbesc românește, deși ceva mai schimbat de cum e graiul nostru. În vremurile până acum două sute de ani mai toți erau oieri, cari umblau cu turmele lor de mii de oi din munte în munte și din văi în văi. Astăzi numai o parte din ei mai duc viața aceasta călătoare, cei mai mulți fiind așezați în sate și orașe, unde unii se ocupă cu plugăria, mai mulți însă cu negoțul și meseriile. Din ramura aceasta de Români s'au tras între alții marii binefăcători ai neamului nostru, mitropolitul Șaguna și Gojdu, precum și familia Mocioni.

Frații noștri din Turcia au la Crăciun obiceiuri mai puține și mai simple ca noi. Poate și unde erau în vremile mai de demult tot pe drum, nu s'au putut păstra și la ei așa multe obiceiuri.

În Ajun merg copiii dela casă la casă, având în mână un băț anume făcut, cu care bat în porți strigând *colinde*, *teta* (mătușe),

colinde! Pretutideni capătă colăcei, castane și nuci.

La Românii din ținutul Maglenia, cari se ocupă cu plugăria, ca și noi, face gospodina în ajun mâncării de post, pe cari le așează, dimpreună cu multe poame, pe o scândură. Lângă acestea se pune și un colac, în care s'a copt și un ban de argint. Din pădure aduc de mai înainte un copăcel (nu o creangă), numit *boadnicu*. Tata ia copăcelul acesta în braț, mama scândura cu mâncările, și încunjuțați de copiii lor, iasă afară la arie, unde încunjură stâlpul, de care leagă calul la îmblătit. (În Turcia, pe alocurea și în România, nu îmblătesc cu îmblăcii, nici cu mașina, ci leagă de cal o peatră grea, cu care trec mai de multe ori peste spițele risipite pe arie. În felul acesta scot grăunțele. Calul merge tot roată, cum se vede și la noi une-ori la mașini de treerat mișcate de un cal.) Bărbatul zice rugăciunea aceasta: „Doamne, Doamne, vină la masă, cu prisos, cu noroc, cu sănătate și cu de toate, ce ni-ai dat.“

Apoi se'ntorc în casă unde ard o creangă din copăcel, ceea-ce fac în fie-care sară până la Bobotează. Toți se pun apoi la masă, mănâncă mai întâiu o bucată de aiu (usturoiu), ca să rămână sănătoși, apoi împart colacul. Bucăți de colac sunt hotărâte și pentru mem-

brii familiei, cari nu sunt acasă, pentru Dumnezeu, apoi pentru boi, vaci și oi. Cel-ce găsește în bucata lui de colac banul de argint, se simte tare fericit. În ajun trebuie să guste fie-care vin.

Când se'ntorc acasă dela sfânta slujbă fiind ziua de Crăciun, fie-care calcă peste o bucată de fier, ca să fie scutit de boale, și ia smicele în mână, pe cari le aruncă în focul din sobă.

La Crăciun să deschide cerul. Cel-ce are noroc să vadă aceasta și rostește trei dorințe, i se vor împlini.

Când e vorba să clădească o biserică și nu au bani de ajuns, să întovărășesc mai mulți ficioari, cari se numesc *Rusalii*, se'mbracă în haine de sărbătoare și unul din ei se mășchează cu o piele de urs. Astfel pregătiți umblă prin comunele învecinate, unde joacă un joc, care să cam aseamănă cu călușerul nostru. Umblatul acesta ține până la Bobotează. Bani strănși cu acest prilej se dau pentru clădire.

Decând au și ei școale românești — mai înainte aveau numai grecești — au luat unele obiceiuri de Crăciun dela noi. La orașe mai ales au început să umble și cu steaua și se fac crai.

Cum au voit trădătorii Mangra—Brote—Slavici să încheie pace.

Chipuri din „Călimdarul Poporului“ pe anul 1911.

„Pacea“ trădătorilor.

— Odă umoristică cu 2 ilustrații. —

Foaie verde de căpșuni
Au Românii trei nebuni:
Unul e vicarul Mangra,
Vrednic ca să-l țină cloamba;
Altu-i Brote și cu Slavici,
Cari au fugit de pe-aici.
Acești trei împelițați,
Și de Români lăpădați,
Au gândit ca să ne tundă,
Cum tunzi oile la strungă,
Și să ne vîndă pe bani,
Cum vinzi turma de cărlani.
Acestia trei lilioci,
Ai lui Iuda ucenici,
Au voit ca pentru bani
Să ne vîndă la dușmani;
Să ne facă zău anume
De batjocură la lume;
Să vîndă pielea de urs
Și ursu-i la munte'n suz.
Însă planul lor „cinstit“
De grab' s'a descoperit.

Vedeți-l în chip făcut.
Că pe când Slavici vorbește
Și pe Român sfătuește,
Mangra cel cu gura mare
Leagă-i pinteni la picioare;
C'a'n loc de călușer, zău,
„Ciardaș“ să joace mereu.
Iară Brote, cum se vede,
Cu Tisza să înțelege,
Ca cu bani să-i răsplătească
Truda (?) lui cea tâlhărească.
Însă Românul pățit
Numai de rău s'a temut,
Și văzând că pielea lui
Se vinde ungurului,
Și că Brote'ninde laba
La Tisza ca să-i dea salba,
Ingrabă s'a deșteptat,
Băta'n mână și-a luat,
Pe Mangra la răsturnat
Și cu fandu'n sus la dat.
Atunci Brote și cu Slavici
S'au cărat dându-și în brânci,
Ne putând să târguiască
Pielea noastră românească,
Și astfel cu gura goală
A plecat iarăși în Țară.

Iară Tisza blăstămat,
Văzând planul lui stricat,
A rămas ca și plouat
Și la lingăi bani n'a dat.

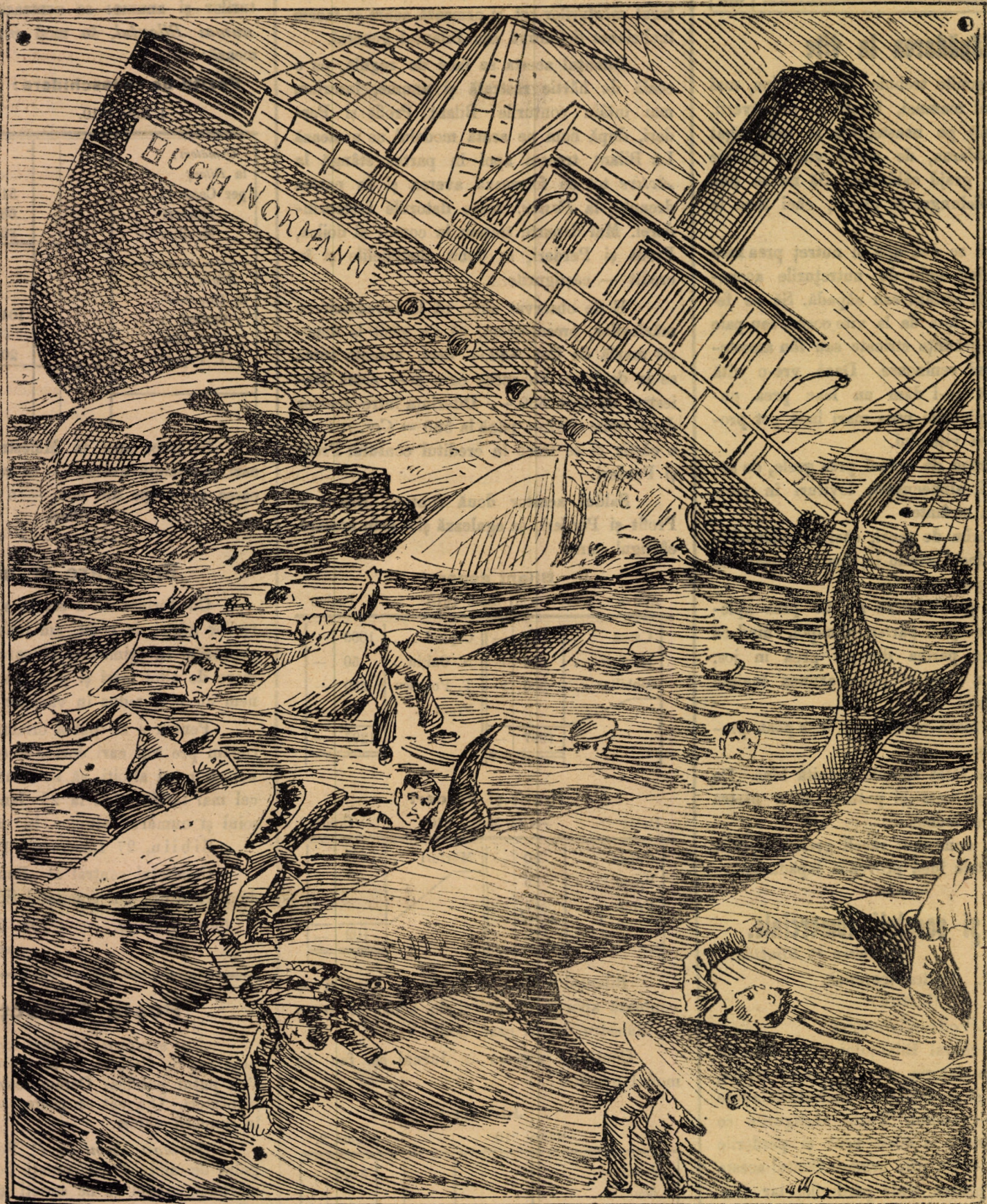
Atunci românul viteaz
Punând mâna l'a obraz
S'a răzamat p'a lui bătă
Și cu durere cuvântă:

Pân' când frate ardelen,
Să te lupți tot cu *strigoi*,
Până când, o, bănățene,
Mai suferi p'acești *cioroi*?

Dă drace cu Mangra'n tău,
Și cu Brote tot mereu;
Dă drace cu Burdea'n baltă,
Cu Șeghescu câte-odată;
Casa le-o mănăcă pustia
Iară capul nebunia.
În urmă ca gratulare
La aceasta sărbătoare
Vă poftesc la renegați
Să periiți toți acățați.

Gaiță.

Moartea îngrozitoare a unor matrozi.

Nu odată am cetit sau auzit, că pe cutare mare a fost o furtună și că toți oamenii de pe vre-un vapor s'au înecat.

O astfel de știre îngrozitoare a fost aceea, când s'a aflat despre moartea marinărilor de pe vaporul englezesc de pescuit, cu numele „Hugh Normann“. (Matrozii aceștia pescuiau mărgăritare — un fel de pietri scumpe — ce se află în mare.)

După știrile sosite, nenorocirea s'a întâmplat prin o furtună, care s'a ridicat pe mare, ducând vaporul susnumit cu o repeziune grozavă către o stâncă de pe coastele Australiei de Apus, unde s'a întâmplat nenorocirea.

Vaporul s'a isbit de această stâncă cu atâta putere, încât s'a spart într'un loc, făcându-se o mare spărtură în o parte a vaporului. Prin această spărtură vaporul a fost îndată plin cu apă, astfel încât fiecare om a trebuit să vadă, ca să scape cel puțin cu viața.

O parte din marinari s'au suit în bărcuțele de salvare (scăpare), ce se află pe lângă vră-ce vapor, iar alții au încercat să scape

cu înotul și astfel să ajungă la stâncile de piatră.

Dar în aceste momente de desperare, când mărinarii se băteau cu valurile mării, au fost atacați de rechini (niște pești mari numiți și lupi de mare). Acești pești i-au mâncat pe toți până la unul.

Nu mai căpitanul corăbiei și matrozul Anderson au reușit, ca prin minune, cu înotul să ajungă la stânci, de unde cu jale au trebuit să vadă cu ochii lor moartea îngrozitoare a colegilor lor, pe cari îi mânca peștii de vii.

Chipul nostru ne arată momentul, în care corabia naufragiată să cufundă în mare, iar matrozii, ce au încercat să scape cu bărcuțele sau cu înotul, sunt atacați de acești pești mari și înghițiți de vii.

Într'adevăr, multe nenorociri pot veni peste capul omului în viață. Unele sunt mai mari decât altele. Dar așa îngrozitoare momente, ca atunci, când viața omului e atacată de valurile apei, nu este nimic pe lume.

Aproape de ori și ce își poate scăpa omul cel puțin viața, numai de furioasele valuri ale apei ori ce scăpare e grozav de grea, dacă nu chiar zadarnică.

De aceea nu trebuie să ne prindă mirarea, când auzim cât de mare e groaza oamenilor de ape mari (potopuri) sau de nenorociri pe mare etc.

Oa un semn, că noi Românii înțelegem acest lucru, este și aceea, că biserica noastră românească să roagă în fiecare sărbătoare „pentru cei ce călătoresc pe ape și pe mare“.

Dragoste sinceră.

Ea: Da, dragă Ionel, eu vreau să te iau, dar tu, când o să aflu cât de mică îmi e zestia, poate o să-ți pară rău și n'o să mă iai!

El: (speriat) Cât ai?

Ea: Treizeci de mii.

El: Treizeci de mii!... și eu credeam că ai numai zece mii... Păi te iubesc, te ador, de trei ori mai mult decât credeam!

ECONOMIE

Lăpădarea la vite

Vacile gonite trebuie îngrijite bine, mai ales în timpul toamnei, iernii și primăverii. Un frig venit pe neașteptate și îndelungat provoacă lăpădarea, de aceea vitele trebuie ținute într'un grajd călduros. Să nu se țină vitele nici îndelungat în ploaie, căci încă le poate strica.

Să nu li se dea apă și nutreț prea rece. Să ne ferim îndeosebi de nutrețurile acoperite de brumă, gheață sau zăpadă. Să se ferască ori-cine de-a da la vite coceni sau paie tăciunate ori grăunțe stricate sau fân amestecat cu burueni veninoase. Dacă vre-o vită n'are eșire, să nu-i dăm un leac prea puternic, căci opintirile prea mari încă pot produce lăpădarea vițelului.

Să le ferim de munci prea grele, de sărituri, opintiri, alunecături, lovituri în pânțele, uși prea strănte.

Să le ferim de tauri, căci zgândăririle sau chiar încălecându-le, foarte repede le pricinuesc lăpădarea.

Podala grajdului să nu fie prea aplecată dela iesle spre partea dinapoi, fiindcă stând vaca cu partea dinapoi prea în jos, matricea se va obose și poate arunca înainte de vreme vițelul.

O frică mare neașteptată încă poate produce lăpădarea.

Vaca de fătat trebuie hrănită bine. De va slăbi, îi slăbește și puterea de-a păstra vițelul până la vreme.

Boalile, cum sunt răceli grele, dureri de stomach și altele încă provoacă lăpădarea.

Sfaturi și socoteli comerciale.

De Petru P. Simțion.

I. Partea teoretică.

(Urmare.)

Contul Profit și Perderi.

Precum contul Bilanțului pune față în față averea cu datoria, așa și contul acesta, cu câștigurile și pierderile sau cheltuielile avute în decursul — anului. Toate câștigurile se transpun în credit la acest cont și pierderile sau spesele în debit, prin urmare Contul acesta va fi debitor pentru toate pierderile, iar creditorii lui sunt acelea conturi cari au adus acestea pierderi precum și vice-versa.

Dacă față *credit* a acestui Cont, adică suma totală a câștigurilor, va fi *mai mare ca cea de debit*, a tuturor pierderilor, atunci Saldul e un *câștig curat* și se *transpune la Capital*, anume: contul Profit și Perderi se *debitează* pentru că datorește aceasta sumă, cui? la contul Capital, care se *creditează*.

La din contră, dacă față *debit* va fi *mai mare ca cea de credit*, saldul e o *perdere* și se va *credita* iar contul Capitalului *debita*.

De aci urmează, că Capitalul depus la o întreprindere, se poate urca ori scădea, cum se zice: sau urcat ori scăzut acțiunile. (La o societate de întreprinderi, capitalul depus e împărțit în părți egale și pentru fiecare parte, se dă un fel de adeverință cu desemnuri frumoase, înfățișând simbolul sau timbrul întreprinderii, — care adeverință se numește Acție).

Cu ajutorul contului Profit și Perderi se încheie așadar toate conturile, cari aduc un câștig, sau o pierdere, la care încheiere e de observat, că fiecare Cont a cărui față de debit e mai mare ca cea de credit, a adus o pierdere și în contra, un câștig.

Exemplu:

Presupunem că la construirea Bilanțului nostru arătat mai înainte, am făcut și inventarul mărfurilor ect. și urmează acum să facem încheierea definitivă sau Bilanțul general.

Bilanțul acesta se face de regulă, pe o coală de hârtie rastrată și anume, înscrîmăm mai întâiu conturile: Bilanț Profit și Perderi, după cum ne arată modelul ce urmează. La Bilanț trecem apoi în partea stângă la *Active* tot ce formează averea și în partea dreaptă, la *Passive*, toate datoriile întreprinderii. Mai departe trecem la contul al doilea, Profit și Perderi, în debit cheltuielile și în credit — câștigurile.

E de observat aici, că la inventarierea mărfurilor, presupunem, că s'a găsit la depozit marfă de Cor. 682. — deci, aceasta sumă se ia de bază, nu aceea care ne-o arată Măiestru, de Cor. 580. — Diferința între acestea două sume (682. — până la 580 = Cor. 102. —) e câștig și se trece în creditul contului Profit și Perderi.

Saldul acestor două conturi, Bilanț și Profit și Perderi, se egalează și e prin urmare, câștigul curat

Bilanț general

Active		cu 31 Maiu 1910		Passive	
Cassa . . .	315	—	Capital . . .	1000	—
Mărfuri . . .	682	—	N. Onițiu . . .	50	—
Mobilier . . .	300	—	T. Popescu . . .	200	—
			Profit . . .	47	—
				1297	—
				1297	—

Profit și Perderi

Debit		cu 31 Maiu 1910		Credit	
Chirie . . .	30	—	Mărfuri . . .	102	—
Spese . . .	25	—			
Profit . . .	47	—			
	102	—			
				102	—

Bilanțul acesta cu Profit și Perderi se contează apoi în Jurnal și de acolo se trece în Măiestru ca ori care Cont.

Contările acestea în Jurnal se fac în modul următor:

Jurnal:

Maiu 1910

pagina 2.

Transport:					3165	—
Bilanț						
la Următori						
„ Cassa			315	—		
„ Mărfuri			682	—		
„ Mobiliiar			300	—	1297	—
Următori:						
la Bilanț						
per Capital	1000	—	1047	—		
„ Capital, profit	47	—				
„ N. Onițiu			50	—		
„ T. Popescu			200	—	1297	—
Profit și Perderi:						
la Următori						
„ Chirie			30	—		
„ Spese			25	—	55	—
Următori:						
la Profit și Perderi						
per Mărfuri					102	—
					5916	—

Trecute în Măiestru acestea poziții, așa numite: *Poziții de încheiere*, toate conturile se egalează și atunci se pot încheia.

La începerea unui an nou de gestiune (la prăvălii anul de gestiune se începe de obicei cu 1 Iulie și se sfârșește cu 30 Iunie, aceasta fiind că vara, în Iunie când saisonul

e așa zicând mort, comerciantul dispune de mai mult timp pentru luarea inventarului) se face o altă contare, pentru redeschiderea conturilor și anume: se contează Bilanțul, dar numai Bilanțul, în mod *invers*, cum urmează:

Poziții de redeschidere: „Cu Dumnezeeu“

1 Iulie 1910.

pag. 3.

Următori:					
la Bilanț					
per Cassa			815	—	
„ Mărfuri			682	—	
„ Mobiliiar			300	—	1297
Bilanț:					
la Următori					
„ Capital			1047	—	
„ N. Onițiu			50	—	
„ T. Popescu			200	—	1297

Se trece apoi în Măiestru și Conturile cari reprezintă averea — se redeschid și afacerea se începe din nou, — o nouă activitate. (Fline).

Procurare de altoi.

Cu dorința de a sta în ajutorul cultivătorilor noștri de pomi, am luat hotărârea, să procurăm în primăvara viitoare un număr mai mare de altoi meri și peri, pe cari să-i punem cu preț redus în vânzare,

Pentru a ne putea orienta la procurare, rugăm pre toți cari doresc să se provadă prin noi cu pomi altoiți, să ne aducă la cunoștință cel mai târziu până la 25 Ianuarie n. 1911 soiul și numărul altoilor la căți reflectează. Sibiu, 27 Decembrie 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lucașu,
prez.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Poșta Redacției.

Mai multora. Ne mai având loc pentru numărul de Crăciun, o seamă de articole nu s'au putut publica. Cerem scuze iubitorilor colaboratori. Din cât se poate, se vor publica în numerii viitori.

German Sirbu în P. Foia merge regulat de aici. Dacă puteți dovedi ceva cu mărturie, atunci să ne scrieți și o să facem arătare criminală contra aceluia.

Mihail Mircea în M. Dela D-ta am primit numai 2 coroane. Mai lipsesc încă 20 de bani la abonamentul pe o jumătate de an. Călinarul costă cu trimiterea pe poștă 45 bani. Trimite deci cei 65 bani și vei primi călinarul.

Danilă Moldovan în D. „Călinarul Poporului“ costă 40 bani, iar 5 bani poșta, laolaltă deci 45 bani trebuie să trimiți.

Nicolae Negrea în P. Pentru cele dorite serie la Librăria Tipografiei Archiepiscopale în Sibiu.

R. P. în T. Fiind corespondența foarte lungă, nu o putem publica în întregime, mai cu seamă că avem o sumedenie de material actual.

Nicolae Gligoraș în R. Pentru loterie serie deadreptul la banca aceea, care a scris în foaie.

Abonent Nr. 928. Am primit. Îți vom răspunde mai pe larg în un număr viitor.

I. B. în Lipov. România. Adresa s'a regulat. Abonamentul D-tale expiră în 30 Iunie 1911.

Ioan Branga Rusia. Abonamentul e plătit până la 30 Iunie 1911.

Celelalte răspunsuri în numărul viitor.

Prețul bucatelor

În Sibiu la 3 Ianuarie st. n.:

Grâu	Cor. 14,60 până 15,60	de hectolitr
Săcară	" " "	" " "
Ovăz	5,60 " 6,40	" " "
Cacuruz	7,60 " 8,80	" " "
Cartofi	2,50 " 3,—	" " "
Fasole	15,— " 16,—	" " "
Pâini Nr. 3	33,40 " 34,20	la 100 chilo
" " 4	32,60 " 33,40	" " "
" " 5	31,— " 31,80	" " "
Slănină	180,— " 196,—	" " "
Unsoare de porc	192,— " 196,—	" " "
Sân brut	56,— " 60,—	" " "
Sân de lumini	76,— " 80,—	" " "
Sân de lumini topit	92,— " 92,—	" " "
Săpun	64,— " 64,—	" " "
Fân	5,— " 6,40	" " "
Lemne de foc neplutite	7,70 " 8,—	la met. cub
" " plutite	7,20 " 7,80	" " "
Spirt radiaat	1,82 " 1,85	la litru
Spirt ordinar	1,80 " 1,88	" " "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,20 până 1,68	la chilo
" " " friptură	1,56 " 1,68	" " "
" " vitel	1,— " 2,—	" " "
" " porc	1,40 " 1,80	" " "
Ovăz, 10 bucăți	—,80 " 1,—	" " "
Un păcar de miel	—,— " —,—	" " "

La Budapesta în 4 Ianuarie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	11,25 până 11,45	la 50 chilo
" " " 79 " "	11,30 " 11,47	" " "
" " " 80 " "	11,35 " 11,52	" " "
Săcară	7,57 " 7,70	" " "
Ovăz	7,26 " 7,75	" " "
Ovăz	8,35 " 8,75	" " "
Cacuruz nou	5,10 " 5,35	" " "
Unsoare de porc Cor. 170,— până 171,—	la 100 chilo	
Slănină	146,— " 147,—	" " "
Slăniță de lăptărnă C. 146,— până 190,—	la 100 chilo	
" " trifoiu	132,— " 146,—	" " "
Pesci lagrățați pentru uatură C. 1,56 până 1,62	la chilo	
" " carne	1,40 " 1,60	" " "
Vitel	1,24 " 1,32	" " "
Pe o păreche de miei	Cor. —,— până —,—	
" " oi	—,— " —,—	" " "

Prețul banilor în 4 Ianuarie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,27	11,37
100 Lei, hârtie	94,30	94,70
100 Lei, argint	93,—	94,30
100 franci turcești, aur	21,45	21,65
1 franc sterlingi englezești	23,88	24,08
100 marce, aur	117,25	117,75
100 " hârtie	117,25	117,75
Napoleon	19,—	19,08
100 Ruble rusești, hârtie	253,—	255,—
100 " " argint	242,—	245,—

Târgurile de țară.

(Zica târgurilor e însemnată după *Calendarul vechiu*.)
 26 Decembrie: Coșmani.
 28 Decembrie: Chezdi-Oșorheiu, Cluj,
 Cohalm, Debrefin, Ilieșfalău în Secuime, Rad-
 nôth, Sibiu.
 29 Decembrie: Hadad.
 31 Decembrie: Capolnaș, Kő-Boldog-
 falva.
 1 Ianuarie: Deva, Lăpușul românesc,
 Lupșa, Mehadia, Șilimegi.
 2 Ianuarie: Făget.
 3 Ianuarie: Baia mare, Oriș, Fântâna,
 (Hidagkut).
 5 Ianuarie: Corond, Giula, Ormeniș,
 Vajda-Recea.
 6 Ianuarie: Ilia, Lăpușul ung.
 7 Ianuarie: Bercaș, Buza, Jimborul
 mare, Sarmașul mare.
 8 Ianuarie: Bațon, Silvașul de sus.
 9 Ianuarie: Cal.
 10 Ianuarie: Luna.
 În aceste zile se ține în comunele de
 mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile
 de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obi-
 ceiu, cu câteva zile mai înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Candidat de avocat

afă aplicare în cancelaria avocatului

353 1—2 **Dr. V. Dan, Sibiu.**

Nr. 872/910.

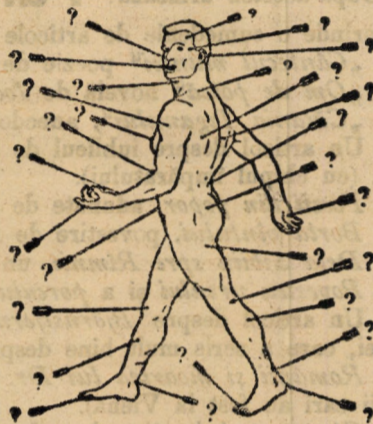
355 1—2

Publicațiune.

Comuna *Sebeșul-superior* (comitatul Si-
 biu), dă în arândă prin licitațiune publică,
 ce să va ținea la 15 Ianuarie 1911 st. n.
 la 3½ ore, pășunatul de munte pentru oi,
 pe durata anului 1911. Prețul strigărei
 900 Cor. Condițiunile de licitare să pot ve-
 dea ori și când la subserisa primărie.

Sebeșul-superior, la 12 Decem-
 vrie 1910. *Primăria comunală.*

Te doare ceva ?

I. Renumitul „Fluidul Elza“ al lui Feller e, după
 experiențele noastre liniștitor de dureri, vin-
 decător, încetează durerile; repede și sigur
 vindecă reumă (spurc), slăbire de nervi, jun-
 ghiuri în coaste, influența, dureri de cap,
 de dinți, de spate, amorțeală, durere de
 ochi, migrenă și multe nepomenite aci
 Fluidul Elza al lui Feller e folosit cu efect
 fără pereche la răgușală, catar, dureri de
 piept și gât și morbari din curent ori ră-
 ceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă
 este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6
 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.
 II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect
 distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână
 alui Feller, contra durerilor de stomac,
 zgârciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere,
 greață, amețeală, rigăeli, haemoroide și alte
 conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4
 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni
 și să adresăm acurat așa: 277 11—22

Eugen V. Feller, apotecar
 Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Atențiune!

Săpunul »Schicht« e veri-
 tabil numai dacă poartă
 numele

Schicht

cu marca cerbul.

281 3—5

Loc deschis.

APELI

Avem onoare a aduce la cunoștința P.
 T. publicului, că însoțirea economică-comer-
 cială „Mugurul“ în sezonul acesta a luat mă-
 suri pentru a se putea lipsi de agenți gene-
 rali în afacerile de altoi de viță, de care ce
 acești agenți, răul fost necesar până acum,
 costă mult și suntem siliți a le da proviziuni
 tot mai mari, ceea-ce aduce cu sine, că sun-
 tem constrânși a urea în măsura proviziunilor
 și prețul produselor pepinăriilor noastre.
 Acești agenți pot fi ușor înlocuiți prin inteli-
 genții noștri dela sate, dându-le acestora oca-
 siune de câștig frumos, fără de a avea oste-
 neală mare în schimb.

Cu acest prilej ne luăm voie a ruga pe
 toți domnii preoți, învățători, comercianți ro-
 mâni etc. din ținuturile ce se replantează cu
 vii altoite, de a lua înșiși în mână conscrierea
 de comande pentru procurarea de altoi.

Însoțirea plătește fiecărui agent comu-
 nal (preot, învățător, comerciant, jude comu-
 nal), care însinue comande în masă, după efe-
 ctuarea în regulă a acestor comande 6% pro-
 viziune din valoarea brută a comenzilor în
 bani sau la dorință în altoi de vie.

Tot această proviziune o plătim și pen-
 tru mijlocirea comenzilor de sămânțuri pen-
 tru sezonul de primăvară 1911.

Informațiuni detaliate precum și listă de
 prețuri, eventual cărți pentru conscrierea de
 comande, trimitem la cerere gratis și franco.
 Cu toată stima

„Mugurul“

Însoțire economică-comercială
 Elisabetopol (Erszébetváros), Kis-Küküllő vm.

Piane și armoniuri

din cele mai bune fabrici, liferează sub-
 semnatul pe lângă prețuri convenabile și
 cu garanță. Totodată dau informațiuni
 gratuite cu privire la procurarea de orice
 instrumente muzicale de arcuș sau de
 suflat, pentru alcătuirea de orchestre și
 trebuință privată. 1—3

T. Popovici,

profesor de muzică

Sibiu (Nagyszchen), str. Cisanădiei Nr. 7.

D odae frumoasă

mobilită cu sau fără pension, să închi-
 riază în Sibiu, Rosmaringasse Nr. 11. 1—3

Bucătărie românească ieftină.

Toți aceia cari doresc să mănânce
 o mâncare bună, gătită curat și numai
 din carne obicinuită la Români să cer-
 ceteze bucătăria mea din Sibiu, strada
 Gușterii Nr. 48.

Îndeosebi atrag atenția meseriașilor
 români din Sibiu și publicului din jur.

1—2

A. Petruțiu.

Corcotine

tăiete și ciupelite à chilo 1-80 coroane, aduse
 acasă sau trimise prin poștă. Oferte prime-
 ște doamna A. Goguel, Bendorf, lângă Sibiu.
 A se întreba pe o carte postală.

V. B.

Sunt în călătorie. În 15 luna acestă
 sosesc acasă. Din paguba ce mi-se reîntorcea
 din cauza această plătesc 10% pe timpul acela.
 Aștept răspunsul D-Voastră. 4 1—1

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și mai puțin, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbește în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck” este, că pe tot fel de moduri obscure să fac încercări, a exploata renumele numelui „Franck” pentru fabricate inferioare. De aceea menajera atentă trebuie să aibă grijă la semnul de cunoaștere: „Franck cu rășnița de cafea”.

Marca de fabrică.

Acele lădițe și pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Rășniță de cafea” ca semn caracteristic, nu conțin veritabil „Franck”.

De aceea atențiune la cumpărare!

Prețuri de vânzare

al

veritabilului „Franck” Adaus la Cafea

în lădițe de $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ kg

56 31 26 23 fileri

„ pachete „ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{16}$ kg

16 12 10 9 7 fileri

V. m. zeude. Y 2554, 10:10 I. F.

Prețul Călindarului.

Deși cuprinsul călindarului este cu mult mai bogat ca în trecut, prețul lui este același, de 20 cruceri (40 fileri), iar pentru trimiterea pe poștă este a se socoti deosebit 5 fileri pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu cîte 20 cruceri bucata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 fil.), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 fil.) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banul trebuiesc trimiși totdeauna înainte. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambură, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta.

A apărut „Călindarul Poporului”.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călindar?**— „Călindarul Poporului”**

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

Îți va răspunde ori și cine, care a cetit „Călindarul Poporului”. Asta a fost și în trecut, dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călindarul Poporului” spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1911, după Călindarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampetă etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnaziu, pedagogii, teologii, școalele de fete, cum și numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de cântări, reuniuni de meseriași, reuniuni de binefacere, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor conducătorilor lor.

Tîrgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atît după luni cît și după ordinea alfabetică a comunelor.

După acestea urmează: Partea Literară

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

„Cântecul muncii” poezie de Octavian Goga.

„Om de potcă” novelă de Ioan Agârbiceanu.

„Cătănia Țiganului”, anecdotă de Teodor A. Bogdan.

Un articol despre jubileul de astă-vară al Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., (cu chipul împăratului).

Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.

Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.

Dela Sibiu spre Rîmnice, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.

Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav,

Un articol despre Björnstjerne Björnson, (cu chipul lui), mare învățat din țara Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.

Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger și țărani cari au fost la Viena).

Căntece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Ocna-Sibiului etc.

Di Nicolae Iorga și partidul naționalist din România (Cu chipul marelui nostru învățat din România).

Un articol despre portul românesc. (Cu multe chipuri din Săliște, Rășinari, Poiana, apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)

Mai multe poezii de Haralamb Călmăr: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.

Mai la urmă, anecdotă de Speranță. — De ce sunt unii oameni albi, unii brunși și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre Aurel Vlaicu, aviatorul nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina cum se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru înțelesul poporului, de Dr. Alexandru Vastile, un avocat din Sibiu, bine cunoscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției, Obiectele cari nici odată nu se pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zălog, Exeindere, Licitația. Cu toate lămuririle legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atît cît e prețul călindarului. Cine nu va avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui? E lipsă a ști toate acestea atît cel ce i-se face o execuție cît și acela care cere execuția contra cuiva. Astfel că acest călindar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre Vasile Stroescu marele binefacător al neamului nostru, sufletul nobil care a dăruit neamului atîtea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul Ioan Russu Ștrianu (cu chipul lui), care a înființat „Călindarul Poporului” și „Foaia Poporului.”

Iar după acestea se începe Răvașul anului, care încă se întinde pe o sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute peste an, cum au fost alegerile și lupta noastră națională ect. Iar dintre lucrurile petrecute în străinătate amintim Revoluția din Portugalia cu mai multe chipuri. Intre cari: Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona, mișcarea cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le are nici un călindar.

„Călindarul Poporului” cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii Mangra, Slavici și Brode, cari au părăsit pe fruntașii poporului nostru și s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit desemnător român le-a pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tisza, ca să facă împăcarea, adică o căpătuială bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte interesante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să vîndă „Călindarul Poporului”. Toate comanda sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului”
în Sibiu-Nagyszeben.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în realitate adevărat — că la vremea de azi e binecunoscută la ochii mulțimesei acestor boala, a căror sursă și surori trupești sunt streptococi și cari în urma ușurătății din tinerețe și prin deprimări rele și-au adâncinat sistemul nervos și sistemul spiritual. E timpul să ne preocupăm ca această boală să nu se agraveze și să se pună capăt. Trebuie să fie o viață care să dea tinerei deslușiri binevoitoare, plăcere și sănătate în tot ce privește viața sexuală. — trebuie să se ceară curaj, să se aibă încredințarea fără teamă, fără sfială și cu încredere în curajul lor secret. Dar nu e în deajdea ușor a descoperi această boală ori și cui, și trebuie să se adreseze unui astfel de medic specialist, ocupându-se, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune, curate și să ajute și morților ce deja eventual există atunci apoi va exista existența boalelor secrete.

De o chemare atât de mare și pentru acest scop e Institutul renumit la toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă diagnosticul său mai strict, primește ori-cine (atât bărbați cât și femei) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângelui și surorile trupești ale bolnavilor și curaj, nervii încețoșe, tot organismul încețoșat de bacteriile de boală, căutarea suferinței lui bănuț.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindece deja de ani de zile repede și radical cu metodele sale propriu de vindecare răceli și cazurile cele mai neglate, razele ultraviolete, boala de țară, bacilă, nervi și gura spinării, incapacitatea de confuzie a minții, umbrile ozonului și de silințiu, reacționări de spermă, sifiliza cutanei, sifilidă (impotență), vătămătură, boala de sânge de piele și boala organelor sexuale. Femei etc. Pentru femei e sală de așteptare separată și seire separată. La casă privește cura, depărțarea un este piedică, căci dacă cineva, din ori pe care s'ar putea veni la persoană, atunci cu plăcere l se va da răspuns amănunțit foarte distins și scrișoare (te epistolă e de ajută a se câștiga numai marca de răspuns.) Limba română se vorbeste perfect. După încheierea curei, epistolele se scriu, ori la dorință se retrimite decizia Institutului se scrișoare și de medicamente speciale. Vistele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV. Muzeum-körút 13. 30 62 -

Cine vrea să vadă copii fericiți și îndestulați nu numai în sara de Crăciun, ci și după aceea,

acela trebuie să aleagă o jucărie, cu care copii să ocupă cu plăcere durabil.
Ou nici o jucărie însă nu să ocupă copii mai bucuri, ca cu

Castenele-Ancora de petricele ale lui Richter.

După cum s'a esperiat, ei lasă în curând nebăgate în samă alte jucării, ca să ridice de nou zidiri frumoase, cetăți, biserici, castele, peduri etc. Ei știu apoi în curând, că trebuie să grijească bine de petricelele-Ancora de edificat, ca să le poată folosi la proximele castene de întregire, cu cari pot zidi clădiri mai mari și mai frumoase. Nu există un alt joc, care să aibă în așa mod influință instructivă și educativă și de aceea castenele-Ancora veritabile să nu lipsească dela nici un pom de Crăciun.

La cumpărare însă e de lipsă cea mai mare precauțiune, fiindcă există imitații de valoare mai puțină, și pentru siguranță să cerem expres castene-Ancora de edificat al lui Richter și fiecare casten fără de marca „Ancora” să-l respingem, ca neveritabil. Mai cumințe însă fac mamele, cari înainte de cumpărare își comandă lista de prețuri ilustr. de castene de edificat și apoi cer castenul ales. În lista de prețuri să afle și amănunte asupra castenelor-Ancora de poduri și asupra jocului de așezat Meteor, atât de plăcut fetelor tinere 342 1-2

F. AD. RICHTER et Cie
furnizor reg. de curte și
cameral
Viena I. Operng. 16.

Cine iubește muzica,
acela să ceară și
lista de prețuri asupra
instrumentelor
Imperator de muzică
și aparatelor de
vorbit.

Marca de scutire: „Anker”

Liniment, Capsici comp.

Indicativ pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de cea mai valoare de scutire, care se folosește de mulți ani ca fricțiune sigură în podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare și din precauții la cumpărare și să primim numai sticle originale în pături cu marca de scutire „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 90 fl., C. 1-40 și Cor. 7 — să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Ionif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la „Leul de aur” în Praga.

Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.

Expediție zilnică. 293 21-42

Emulsiunea Egger

veritabilă numai cu marca aceasta.

Toți părinții să deie copiilor în timpul de iarnă EMULSIUNEA EGGER, de oarece aceasta întărește copiii, ajută la întărirea oaselor și are un efect bun asupra dezvoltării și hrănirii. Mijloc potrivit contra tusei și durerilor de stomah. Foarte folositor în timpul ieșirii dinților. Recomandat de medicii vestiți, de oarece este cel mai bun preparat, nu are miros neplăcut, ci un gust plăcut, ușor de mistuit și încunjură toate boalele de copii. — Prețul unei sticle e coroane în apotece. Trimitere cu poșta prin „Reichspalatin-Apotheke”, Budapesta, VI, Váci-körút 17. 336 3-12

3 sticle 6 coroane franco pe lângă trimiterea înainte a banilor.
In Sibiu se adă la:
Guido Fabritius, apotecar.

Auleo!

Afurisita de tuse mă înneacă.

La tuse, răgușală și întrocenare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.

Depoul central:
farmacia „La palatin”
Budapest, VI, Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mă scapără iute.

In Sibiu se poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Moroscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.
In Sebeș la Wilhelm Lederhülger și Ludvig Binder. 254 15-36

Mașini de tocat carnea

Partile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de cap, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Ș rof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tăieș.

— Fiecare să capătă separat. —

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roșă de repetiție
taie pe minut	1/4	1/3	1/2	1	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	3-16	3-30	5-50	6-20	6-	12-50	9-50	19-	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cârnați se poate folosi cu umplător de cârnați — 1 umplător de cârnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 36 până la 90 fileri — calitate bună dar fără garanție dela 44 până la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 intr. lung. 36 cm. cor. 4-70
Nr. 88 intr. lung. 29 cm. cor. 3-90
Nr. 123 intr. lung. 19 1/2 cm. cor. 1-50

Cuțit de împuns
Nr. 7 cu mânăre albe:
Lungimea tăieșului 6 7 8"
cor. 1-30 1-50 1-30

Cuțit de ucis
Nr. 8 plăsele polițe cu împunsătoare de aramă:
Lungimea tăieșului 4 1/2 5 5 1/2 6 7 8"
cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3- 3-40

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomandă.

CAROL F. JICKELI

SIBIU și ALBA-IULIA.

Se caută

un comerciant în comuna *Mermeazău-Văleni*, cercul Geoagiului, comitatul Hunedoarei, care să poată deschide o *bolta* cu cele mai de lipsă mărfuri pentru săteni.

Afară de acesta să mai simte lipsa încă de un *păpușar* și un *ferar* (*covaci*).

Informațiuni mai de aproape se dau la Administrația „Foi Poporului” sau la dl *Ioan Stăngu*, paroh gr.-or. în *Mermeazău-Văleni* (*Nyirmezó*, u. p. *Algyogy*).

Nu uita

stimat cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Vinuri bune vechi ardelenesti

se află de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 822 6—8
în **Sibiu**, strada Zeughofplatz Nr. 13.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui *Bartilla*, o sticlă cu 80 fil. Ed. *Bartilla-Winkler* Viena 19/1. *Sommergasse* 1. În Sibiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada *Cisnădiei* 59; ulița *Turului* (*Saggasse*); ulița *Ocenei* 2; farmacia *Teutsch*; *Meltzer*, str. *Gusteritel* și str. *Cisnădiei*. În *Bistrița*: farmacia lui *Herbert*. *Bebeșul-săseș*: farmacia *Lederhölger*; *Sighisoara*: farmacia lui *Ligner*.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui *Bartilla*. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 25 21—

Cel mai cu efect și mai ieftin — PURGATIV

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilule „Elisabeta” ale lui *Neustein*).

Aceste pilule sunt a se prefera tuturor preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morhuri. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copiii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 bucați costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco. 300 5—10

Luați seama! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai **Pilulele purgative** ale lui **Neustein Philipp**. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu merca firmei noastre în imprimare roșie-neagră Sîtul *Leopold* și subscrierea *Farmacia Philipp Neustein*. Embalajele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră *Farmacia lui Philipp Neustein* la sf. *Leopold*. Viena I. *Plankengasse* 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Nu cumpăra

nimic altceva contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât, ci numai

Caramellele de piept

ale **Kaiser** cu
lui „*Trei brazi*”

5900

atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fil. 1 dosă 60 fil.

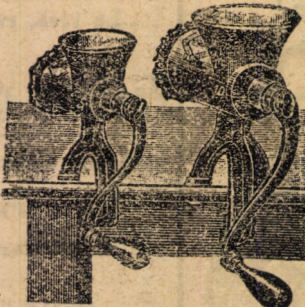
Se capătă în toate apotecile, dragueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 44 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negastoria 148 81— de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada *Urezeului* 20

Părți singuraticice pentru mașini totdeauna în depozit.

Mașini pentru tocatul cărnii

„Standard”

frumos lustruite cu zinc sau cu email; cu cuțit patentat sunt cele mai bune.

În depozit la:

And. Rieger

prăvălie de fier în Sibiu.

Motoare pentru benzin și oleiu brut

reparaturi, sfredelire de cilindri, măcină nouă, verigi, ventile, aparate pentru ulei și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare, se execută conștientios și ieftin.

Motoare nouă pentru îmblătit și alte întreprinderi, construcție proprie, după o experiență probată.

Cumpărătorul primește așadar motorul direct dela fabricant, prin ceace îl capătă mai ieftin decât prin mijlocirea vre-unui agent.

2½ HP. costă 1000 coroane, 4—5 HP. 2000 coroane, cu aprindere cu magnet. Fără umblători repezi. 1 an garanție. Cele mai bune referențe.

Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller

Institut pentru construcția de motoare, mașini și automobile
Sibiu, strada *Franciscanilor* Nr. 6. 839 3—8

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. *Cisnădiei* 45. SIBIU. *Heltauergasse* 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte

articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Carele de mașini, curele de cusut și legat, *Sky* (vârșobi) permanent în depozit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. 81 49—

Comandele prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Vită de vie altoită

cu și fără rădăcină, în verde și în uscat, se vinde cu prețurile cele mai ieftine la

George Forton 5-6
în Ternoava, comitatul Aradului.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 283 8-12

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fiere.

Să cumpărați numai bomboane Pemete de-ale lui RETHY!

Neintrecut

la boale scrofuloase, de glandule, anemie, boală englezescă, boale de gât și plămâni, tuse, pentru dezvoltarea copiilor slăbiți, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu 258 3-10

Untura de ficat cu jod și fier

a lui Lahusen, breveta „Jodella“.

Cea mai bună, efectivă, căutată untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 350 și 7. Careți esprea marca „Jodella“ și refuzați imitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul VILH. LAHUSEN în BREMA. Să poate căpăta și în toate farmaciile din Sibiu și jur.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de lână în mare asortiment

noutățile

asosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și iadigee, din cari se eșecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 81-

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Tot felul de tipărituri moderne

execută ieftin, grabnic și conștientios

„Tipografia Poporului“

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12.

Pentru sărbători

au sosit tocmai acum:

ILUSTRATE de CRĂCIUN și ANUL NOU

în mare alegere și cu diferite prețuri.

BILETE de VIZITĂ și de ANUL NOU

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

dela cele mai simple până la cele mai fine.

Cea mai mare alegere în presenturi convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expozitia de Crăciun

a mea și anume:

Jucării pentru copii, dintre cari îndeosebi: pupe în toate prețurile, animale din catifea și alte stoffe. Modele de mașini cu abur și motori electrice, precum și alte jucării mehanice.

Castenele-Ancora de petricele ale lui RICHTER }
Casele-Mateador de lemn pentru zidit - - - } cu preț. originale de fabrică.

Obiecte practice și de lux, între cari: Service de porțelan și sticlă, cel mai mare deposit, căldăruși pentru teiu, măsuțe pentru salon, oale pentru palmi și ținător de palmi.

Gente de mână pentru dame, portmonee, manicule, necesare, ochianuri pentru teatru, cu preț ieftin, eșecutiua cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe

Succesorul lui G. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu Piața mare Nr. 15 și 16.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plățire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 18 49-

Sumele plătite pentru pagube de foc până la sfârșitul anului 1909 K 4.831,168-51
Capitale asigurate pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu (foc K 112.045,412-
sfârșitul anului 1909 (viață) 10.847,132-
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.309,387-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Aviz.

Pentru comunele din jurul Șeica-mare, (Nagyselyk) să caută mai mulți **boldași Mărgineni** cari deschizând prăvălii etc. ar avea frumos viitor.

Doritorii binevoiască a să adresa pentru informațiuni d-lui Ioan Ittu cassarul Racotanei în Șeica-mare (Nagyselyk).

347 2-5

Pește sărat

de tot soiul cu *prețurile cele mai ieftine* să afle de vânzare la **Eremie Holdengraber** în Brașov.

313 6-10

Un învățăcel

se primește imediat la moara mea cu benzin, pe termen de 3 ani. Dau viptul, haine și 60 coroane la expirare. Doritorii să scrie în grabă la **STAN BADIUȘ**, proprietar de moară în *Boița* (Boicza, u. p. Nagytalmács) comitatul Sibiiu (*Szebenm.*). 342 2-3

Sprijiniți industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și **piei întregi pentru opinci** se află de vânzare la

324 5-8

Ioan Grecu

măiestru pielar în **Porcești** (Verestorony).

Ca servitoare, să caută pe timp mai îndelungat o fetiță bine crescută, în etate de 14-16 ani, la o familie română în Sibiiu. Preferite vor fi acelea, cari vor putea documenta că au mai servit și în alte locuri și să priceap la conducerea afacerilor casnice.

Informații mai deaproape dă Administrația „Foi Poporului“.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOII POPORULUI“.

De arândat.

În o comună mare românească de lângă Sibiiu, se află de dat *în arândă* pe mai mulți ani o *casă* de cărămidă, cu 2 etaje, cu prăvălie mobilată, la poziție bună, având și cuptor mai mare pentru pâne, șură cu 2 șopuri și 2 grajduri, coșar, șopru, cotețe pentru porci, fântână cu pompă, grădină cu pomi roditori etc. Arândarea se face din cauză de morb.

Doritorii să se adreseze la Administrația „Foi Poporului“, de unde vor primi adresa respectivului. Pentru răspuns este a se trimite și porto postal.

344 2-4

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIIU. strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit **cele mai nouă stoffe engleze și indigene** pentru **sesonul de toamnă și iarnă** — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui orice comande în bransa croitoriei *după modelele cele mai nouă*.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

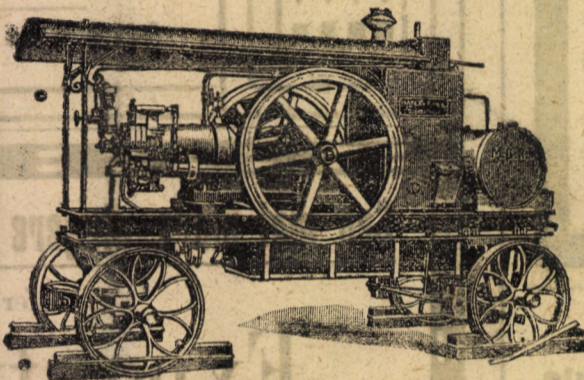
Sprijiniți industria română!

292 5-

În atelierele de mașini ale lui

Eugen Nicola Blaj — Balázsfalva

să pregătesc **pluguri și mașini economice** cele mai bune

și să afle în depozit totdeauna gata cele mai renumite și mai bune motoare de benzin, locomobile și garnituri de îmblătit cu motoare de benzin, sau locomobile de foc, motoare de benzin, stehile și motoare pentru gaz sugetiv, mori de măcinat,

cu un cuvânt tot felul de mașini economice, se vând cu prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile în rate, pe lângă cea mai mare garanție.

Pentru rezlătirea motoarelor mele, primesc în schimb mașini de vapor. Cei ce doresc să-și cumpere ori și ce mașini, să se adreseze cu încredere la firma

Eugen Nicola, atelier de mașini în Blaj (Balázsfalva).

Deslușiri și informațiuni să dau gratis. — Catalog românesc franco și gratis.

328 4-10

»Mugurul« Insoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Insoțirea economică „Mugurul“, Elisabetopole (Erzsébet-comercială, város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n-au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 5— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți băleți la cursul practic de altoit!

Replantați-vă viile cu altoi dela firma română!

Carol F. Wultschner

mehanic

Sibiiu, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43.

Primul institut sibiian

cu forță motoră electrică și Dynamo

pentru nichelat, spore cu aramă, cu aramă galbină (cioaie) și cu argint a tot felul de obiecte de metal. — Lucru solid și durabil. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai ieftin și mai bun izvor pentru cumpărare de **mașini de cusut și biciclete.**

273 5-

Atelier pentru **repararea bicicletelor și mașini de cusut.**

Primește spre executare ferestri (vitrine) moderne la prăvălii, instalează localuri pentru măcelari cu toate recvizitele trebuincioase.